

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

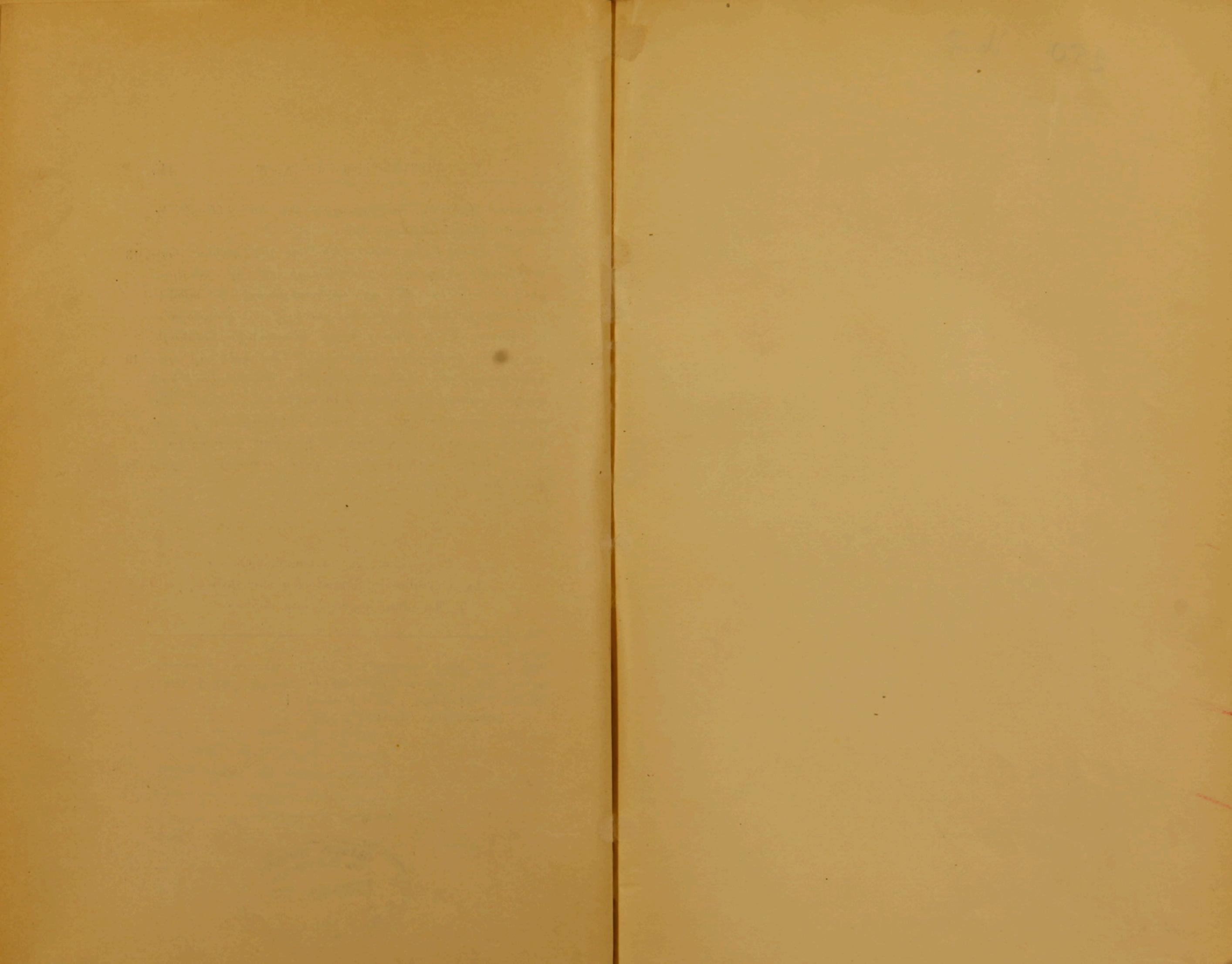
Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

2-29

DIE OFFENBARUNG JOHANNIS in e. alten ARMENISCHEN UEBERSE-
TZUNG, nach zwei Hdss. zum erstenmal hrsg., m. d. griech. Texte vergl.
u. m. e. Einltg. u. m. Anm. vers. v. FRIEDRICH MURAD. — Heft II — V:
Anmerkungen, u. Anhang: Nachnersesische Recension d. Apokalypse.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ՀԻՆ ՀԱՅ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻԻՆ

ՋԱՌԱՋԻՆՆ ԱԾ Ի ԼՈՅՍ

ՀՍՏ ԵՐԿՈՒՑ ՉԵՌԱԳԻՐ ՕՐԻՆԱԿԱՑ

ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԵԱՄԲ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԻՆ
ԵՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ԼԱՄԲՐՈՆԱՑԻՈՅ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՆԵՐԱԾՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲԻ

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՄՈՒՐԱՏ

ՏԵՏՐ Բ. — Ե.

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻԻՆ Ք.
ԵՒ ՅԱԻԵԼՈՒԱԾ՝

ՅԵՏՆԵՐՍԻՍԵԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻԻՆ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ՅԵՐՈՒՍԱԶԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՒՈՅ Ս. ՅԱԿՈՎԵԱՆՑ

1906

JERUSALEM, Buchdruckerei des Armenischen St. Jacobus-Klosters.

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ
Տ. Տ. ՄԿՐՏԶԻ
ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
Տ. ՅԱՐՈՒԹԻԻՆ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼՍՈՑ
Տ. ՄԱՂԱՔԵԱՅ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Բ.

Բ Ն Ա Գ Ի Ր

Բ Ն Ա Գ Ի Ր

Գ Լ . Ա .

¹ ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆՁԻՆ՝
² ՁՈՐ ԵՏԵՍ : ³ ԵՐԱՆԻ ՈՐՔ ԼՍԵՆ ԵՒ ԱՌՆԵՆ Ձ'Ի ՍՄԱ
ԳՐԵԱԼՍՍ . ՁԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆ ՄԱԻՏ Է :

⁴ Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷ ԵԼԹՆ ԵԿԵՂԵԿԵԱԿ՝ ՈՐ յԱՍԻԱԿ
ԷՆ , շՆՈՐՔ ըՆԴ ձԵՂ ԵԼ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ յԷԷՆ , ԵԼ
ՈՐ ԷՆ , ԵԼ ՈՐ զԱԼՍԵՆ Է , ԵԼ յԵԼԹՆ ՀՈԳԵՅՆ՝ ՈՐ ԵՆ
ԱՌԱՂԻ ԱԹՈՈՅՆ ՆՈՐԱ , ⁵ ԵԼ Ի ՅԻՍՈՒՍԷ ՔՐԻՍՏՈՍԷ ,
ՈՐ ՎԿԱԿ Է ՀԱԼԱՌԱՐԻՄ , ՆԱԽԾԻՆՆ ՍԵՌԵԼՈԿ ԵԼ ԻՆ-
ԽԱՆՆ ԹԱԳԱԼՈՐԱԿ ԵՐԿՐԻՍ , ՍԻՐՈՂԻՆ ԵԼ ԼՈՒԾՈՂԻՆ

ԳԻՏԵԼԻԹ . — Ե նշանակէ շերտաւորութեան յեռաբեր օրինակն ,
Բ՝ շերտերէնէն : — Ընկերացուածք որ Երեւել էն առանց Ե
Կ՝ Բ նշանակուող՝ ցոյցանեն շարակերտ ընկերացուածք օրինակն
Բերլինէն օրինակն :

Գ Լ . Ա . — 1 Է յայտնու թի , Բ — թիւն | յոհաննու |
3 մօտ | 4 Ի յովանէ | եաւ թանց | յասիայ էն , շնորք |
յաւ թն հոգոյն՝ որ է | աթոռոյ | 5 Է Ի յէ քէ .
Բ Ի քէ յէ |

զեւթն ճրագանոցս սսկիս. եւթն աստեղք՝ հըշտակք են եւթն եկեղեցեացն, եւ ճրագարանքն՝ եւթանք եկեղեցիքն են:

ԳԼ. Բ.

1 Հրեշտակին՝ որ յԵփեսոս եկեղեցւոջն՝ գրեալ. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն աստեղսն յաջուձեռին իւրում, որ գնայր ի մէջ եւթն ճրագանոցացն սսկեաց. 2 գիտեմ զգործն քո, եւ զաշխատութիւնս քո, եւ զհամբերութիւնս քո, եւ զի ոչ կարես տանել չարաց, եւ փորձեցեր՝ որք ասեն զինքեանս առաքեալս՝ եւ ոչ են, եւ գտեր զնոսս սուտս. 3 եւ համբերութիւն ունիս, եւ բարձեր վասն անուան իմոյ, եւ ոչ նախատեցար: 4 Այլ ունիմ ի վերայ քո. 5 յիշեալ զէրն քո զառաջին՝ ուստի անկար, եւ զղջացիր, եւ զառաջին գործսն արա՛. ապա եթէ ոչ գամ քեզ, եւ շարժեցից զճրագանոցսն քո ի տեղւոջէ իւրմէ, եթէ ոչ

եւթն (երբ. եւ շրբ.) | հրեշտակք | եւթանք |
ԳԼ. Բ.—1 եկեղեցոյն, նովն գրչս — ուղղագրեալ՝ եկեղեցոյն | Ե Բ գրեայ | զէ աստեղսն | ի մէջ է ճրագանոցաց | 2 Ե զաշխատութիւնս, Բ-իս | զհամբերութիւնս | չարեաց | Ե Բ ունին զնա, Գի. զնոսս, Բ-ի Բէ՝ սիւս լաճուսն սիւսնայան համարօտութեանս զնս | 3 Ե համբերութիւն | անւան | 4 ի վերայ | 5 Գի. գործսն արա ունի Ե գործս նորա, Բ գործս նր, որ ակն յայտնի՝ սիւս որոհմամբ բաւեց՝ աւաց վրեպի է | Ե եթէ ոչ (աւջն. եւ երկր.), Բ էթէ ոչ (աւջն. եւ երկր.) | ի տեղոյէ |

զղջացես: 6 Այլ զայս ունիս, զի ասեցես զգործսն նիկողիացւոցն, զոր եւ ես ասեմ: 7 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին սուրբ ասէ եկեղեցեացն. յաղթողին տաց ուտել ի փայտէն կենաց, որ է ի դրախտին Աստուծոյ իմոյ:

8 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Զմւռնեա եկեղեցւոյն՝ գրեալ. զայս ինչ ասէ առաջինն եւ առ յապայն, որ եղեւն մեռեալ եւ կենդանացաւ. 9 գիտեմ զքո զգործս, եւ զհամբերութիւն, զնեղութիւն, եւ զաղքատութիւն. այլ հզաւր ես համբերել բամբասանաց՝ որք ասեն Յուդայեանց գոլ՝ եւ չեն, այլ ժողով սատանայի են: 10 Մի երկնչիւր՝ զոր ինչ ընդ քեզ անցք անցանելոց են. ահաւասիկ արկանելոց է զոր ի ձէնջ բանսարկուն, զի փորձեցիք, կալջիք աւուրս տասն. Լէր հաւատարիմ մինչեւ ի մահ, եւ տաց քեզ զպսակն կենդանութեան: 11 Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ եկեղեցեացն. որ յաղթէն՝ ոչ վնասեցի յերկրորդ մահուանէն:

12 Եւ հրեշտակին՝ որ ի Պերգամոս եկեղեցւոյն՝

6 զգործն | 7 Լիցէ | Ե Բ սիւ | ի դրախտէն | Ե Բ այ | 8 ի զմւռնեա եկեղեցոյն գրեաց | 9 գիտեմ եւ զքո գործս | Ե զհամբերութիւն, նեղութիւն եւ զաղքատութիւն. եւ Բ զհամարօտութեանս զնս — սիւս — ի | բամբաստանաց | 10 փորձեցիք | Ե Բ զտասն Բ-ապրով դնեն այսպէս՝ : Գ : | կենդանութեւն | 11 Լիցէ | Ե Բ որ յաղթեն | մահուանէն |

գրեան. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի սուր երկօայրի սրեալ.
¹³ գիտեմ ուր բնակես, ուր աթոռ սատանայի է.
 եւ ունիս զանուն իմ, եւ ոչ ուրացար զհաւատսն՝
 յորում ընդդիմացարն վկայն իմ հաւատարիմ (Ան
 թիպաս), որ սպանաւն ի ձէնջ՝ ուր սատանայ բնակէ.
¹⁴ Այլ ունիմ ասել վասն քո սակաւ մի. զի ունիս
 անգ՝ որք ունին զուսումն Բաղասամու, որ սուուցանէ
 զԲաղանն արկանել զգայթագղութիւն որդւոցն Իւ
 րայեղի, ուտել զզոհեալս եւ պոռնկել.
¹⁵ Այսպէս
 ունիս եւ դու՝ որք ունին զուսումն Նիկողացւոցն.
¹⁶ Դու այնպէս զղջացիր, եթէ ոչ՝ գամ քեզ, եւ
 պատերազմեցայք ընդ նոսա սրով բերանայ իմոյ.
¹⁷ Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ
 եկեղեցեացն. որ յաղթէ՝ տաց նմա ի մանաւ

12 գրեայ | 13 վկայ | Ե Բ ընդդիմացարն | յէ անթի-
 պաս նօրք քրոջ երեւել է վերայ Բաւեղ հաւատարիմ. է Բ
 պակասէ անթիպաս. զայսմանէ Գ. է Զանօր. | սատանա |
 14 յէ շինէ Բաւեղ ունիմ՝ է Լասանցին նօրք քրոջ յաւե-
 լեւէ՝ ասել, որ շէ՛ք է Բ | Ե Բ բաղասամու | արկանել |
 Ե զգայթագղութի, Բ-կղուի | որդոցն | Ե Բ ինչի |
 զզոհեալսն | պոռնկիլ | 15 եւ ունիս դու | նիկողա-
 ցոցն | 16 էթէ ո՛չ | յէ նախ պատերազմեաց քրեւ, որդե-
 սանն նաեւ Բ, սպս ց եւ յ Գաւեղ է վերայ Գողն յաւե-
 լեւ | ընդ նս | Ե իմով. Բ իմոյ | 17 որ ունի | լուիցէ |
 եւ զինչ | յէ է «իշխան քրեւ եր՝ յաղթողին, որ քիտեւ
 է յայլէ քրեւ է որ յաղթէ, քիտ զ ընթեւ զվանքս ողին,
 եւ յաւելլ զքրեւ է է վերայ Գողն շինէ թ քրոյն եւ զքե-
 բանանք որ յաւելլ է ներոյ Գողն. Բ յաղթողին |

նայէն թագուցելոյ, եւ տաց նմա վկայութիւն
 սպիտակ. եւ ի վերայ վկայութեան անուն նոր
 գրեալ, զոր ոչ որ գիտէ, բայց միայն որ առնուն.
¹⁸ Եւ հրեշտակին՝ որ ի Թեատրեա եկեղեցւոյն՝
 գրեան. զայս ինչ ասէ Որդին Աստուծոյ, որ ունի
 զայս իբրեւ զճառագայթս հրոյ, եւ սոք նորա
 նմանք արկողիբանի.
¹⁹ Գիտեմ զքո գործս, եւ
 զհաւատս, եւ զսպասաւորութիւնս, եւ զհամբե-
 րութիւն քո, եւ զգործս քո զվերջինս առաւել
 քան զառաջինս.
²⁰ Այլ ունիմ վասն քո բազում,
 զի թողեալ զկիսն քո զԵզարէլ, որ սակր զինքն
 մարգարէ գոլ, եւ սուուցանէ եւ մոլորեցուցանէ
 զիմ ծառայս՝ պոռնկել եւ ուտել զզոհեալս.
²¹ Եւ
 ետու նմա ժամանակ՝ զի զղջացի, եւ ոչ կամի
 զղջանալ ի պոռնկութենէ իւրմէ.
²² Ահաւասիկ ար-
 կանեմ զնա յախտս անկողնաց, եւ զչնացողս նորա

թագուցելոյ | Ե Բ վկայութի | սոյ | ի վերայ վկայ-
 ութեն | Ե քի. նոր անի՝ նորա. Բ նի. անշուշտ
 նորա յաւել եկեւ է է «իւլ ընթերցանէ «իշխան հա-
 մաւոս-Բեանք նի | 18 ի թէատրեա | գրէ՛ | յէ Գ-
 ընթեր զայս ինչ Բաւեղ՝ է Լասանցին յայլէ քրեւ յաւե-
 լեւէ՝ սպս, շր Բ շինէ | Ե Բ սոյ | քի. իբրեւ անի սոյ
 (= «րդե») | զճառագայթ | նի | նման | արկողի բանի
 (= χαλκολιβάνω). հմտ. սո սո վերագոյն 1,15 եւ է «որե-
 շանօր. | 19 եւ զքո | Ե զսպասաւորութիւս, Բ-իւս, ս-
 է Բոց Լուշ- ընթերցեալ եւ | Ե զհամբերութիւ, Բ-ի |
 20 զկիսն | զԵզարէլ | եւ ասէ զինքն | մոլորեցուցանէ |
 21 զղջանան | ի պոռնկութենէ | 22 յանկողնաց | նի,

ընդ նմա՝ ի նեղութիւնս մեծամեծս, եթէ ոչ զղջացին ի գործս նորա: ²³ Եւ զորդի նորա սպանից մահու. եւ գիտացեն ամենայն եկեղեցիք՝ զի ես եմ որ քննեմ զսիրտս եւ զերիկամունս. եւ տաց ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց ձերոց: ²⁴ Իսկ ձեզ ասեմ, մնացելոցդ ի Թեսալոնեա, որք ոչ ունին զուսումնս զայս, որք ոչ իմացան զսորս սատանայի. ոչ արկանեմ ի վերայ ձեր այլ ծանրութիւն: ²⁵ Բայց որք ոչ ունիք կալջիք մինչեւ եկից: ²⁶ Եւ որ յաղթէն՝ եւ պահէն մինչեւ ի կատարած զգործս, տաց նմա իշխանութիւն ի վերայ հեթանոսաց, ²⁷ եւ հովուեսցէ զնոսա գաւաղանաւ երկաթեալ, եւ իրրեւ զանաւթս խեցեղէնս փշրեսցէ, որպէս եւ ես առի ի հաւրէ իմմէ: ²⁸ Եւ տաց նմա զաստղն առաջին: ²⁹ Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զոր ինչ Հոգին ասէ եկեղեցեացն:

այսպէս եւ զայս | Ե Բ ի նեղութիւնս | Ե եթե ոչ, Բ եւ
թէ ոչ | զղջացեն | 23 զորդիս | նր | ամ | իւրոց,
ի վերայ որոց գրեալ է ձերոց | 24 մնացելոց | ի թե-
սալոնեայ | զուսումն | ի վերայ | Ե ծանրութիւն. Բ ծան-
տարութիւն | 25 կալցիք | 26 Ե Բ յաղթեն եւ պա-
հեն | զգործսն | Ե Բ իշխանութիւն | ի վերայ | 27 հով-
ուեսցէ զնս | երկաթաւ | Ե Բ զանաւթ, Բն-ի Բն՝ լն
գրեալ գրեալ | խեցեղէնս | ուղ | իմէ | 28 զաստղն |
29 եւ որ ունի | լսելոյ՝ լուիցէ | ինչ պատիւ |

ԳԼ. Գ.

Եւ հրշտակին՝ որ ի Սարգեստիա եկեղեցեացն՝ գրեալ. զայս ինչ ասէ՝ որ ունի զեւթն Հոգին Աստուծոյ՝ եւ զեւթն աստեղս. գիտեմ զքո գործս, եւ զի անուանիս եթէ կենդանի ես՝ եւ մեռեալ: ² Լէր արթուն, եւ հաստատեալ զմնացորդս՝ որ մեռանելոց էին, քանզի ոչ գտի զքո գործս՝ լսել առաջի Աստուծոյ իմոյ: ³ Յիշեալ զնորդ առեր եւ լուար, եւ պահեալ, եւ զղջացիր. իսկ եթէ ոչ զղջացիս՝ եկից ի վերայ քո իրրեւ զգող, եւ ոչ իմացիս եթէ յորում ժամու եկից: ⁴ Այլ ունիմ սակաւ անուանս ի Սարգէս, որ ոչ պղծեցին զզգեստս իւրեանց, եւ գնացեն ընդ լուսաւոր հանդերձիւք, զի կենդանիք են: ⁵ Որ յաղթեն՝ այսպէս

ԳԼ. Գ. — 1 հիշին | Ե սարգեստիա . Բ սարգեստիա |
գրէ՛ | զէ, այսպէս եւ զայս | Ե Բ այ | եւ զքո գործն |
թէ անուանիս | Ե եթե . Բ էթէ | 2 յէ՛ յառաջ քան
չբարտարթուն՝ ի ներքոյ որդին՝ յայլէ գրէ յառաջ
լեր . Բ լուար զյառաջ | հաստատեայ | մեռանե-
լոցն | զքո գործն | յառաջ իսկաւրեալ գրեալ լսել
որ ի ծանօթ . | Ե Բ այ | 3 լուար | պահեայ | Ե եթե .
Բ էթէ . այսպէս եւ զայս | Ե Բ ի վերայ | ուղ | 4 ա-
նուանս | Ե զգեստս . Բ զըսգեստս | իւրանց | գնացին .
այսին պատիւ քան ինչ յերկ . ցրին . Ե Բ . որ ի ծանօթ . | նախ
գրեալ ունի՛ ըստ , այս պատիւ ա զնջեալ եւ ի վերայ նորին
երեւոյ՛ դ | հանդերձից | 5 առաջադրեալն այ ի որդեւոր

արասցեն զինքեան հանդերձ սպիտակ, եւ ոչ ջնջեցից զանուանս նոցա ի դպրութենէն կենաց, եւ խոտովանեցոց զանուն նորա առաջի Հաւր իմոյ եւ առաջի հրշտակաց նորա: ⁶ Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին ասէ եկեղեցեացն:

⁷ Եւ հրեշտակին՝ որ ի Փիղաղեղփիայ է, զայս ինչ ասէ սուրբն, ճշմարիտն, որ ունին զփականս դրախտին, որ բանայ՝ եւ ոչ որ փակիցէ, եւ փակէն՝ եւ ոչ որ բանայ: ⁸ Գիտեմ զքո գործս, ահա առիկ ետու առաջի քո դուռն բացեալ, զոր ոչ որ կարէ փակել, զի փոքր ունիս զաւրութիւն, եւ պահեցեր զիմ բան, եւ ոչ ուրացար զբան իմ եւ զանուն իմ: ⁹ Ահա առիկ տամ ի ժողովոյն սատանայի, որք ասեն զինքեանս Յուդայեան՝ եւ ոչ են, այլ ստեն, ահա առիկ արարից զնոսս՝ զի եկեացեն եւ երկիրսպացեն առաջի քո, եւ գիտասցես եթէ ես սիրեցի զքեզ: ¹⁰ Եւ պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ, եւ զքեզ պահեցից ի փորձութեան ժամանակէն, որ գալոցն է ի վերայ ամենայն երկրի՝ փորձել զընակիչս սորա: ¹¹ Գամ վաղվաղակի կսկ զոր ու-

յերկ. օրէն. Ե Բ. Գ. զժան.—սնդ | զանուանս | դպրութենէ (առանց նախորդի) | զանուան նոցա | հօր | հրեշտակաց | 6 լուիցէ | 7 հչկն | անուանդ փիղաղեղփիայ յերկ. օրէն. Ե Բ՝ անշուշտ անսորսորսութեամբ ընդօրինակողաց՝ այլակերպեալ թրե՛ զեղաղեղփիայ | ոչն | Ե Բ բանա, այսպէս եւ ժեւոր | Ե փակեն, Բ-էն | 8 զգուռն | զաւրութի | 9 Ե եթե. Բ էթէ | 10 Ե համբերութե, Բ-թեան | Ե փորձութե, Բ-թեան | ի վերայ ամ | Ե Բ զընակիչ. Գորդ

նխոր, մի որ առցէ զպսակն քո: ¹² Որ յաղթողն է՝ արարից զնա սիւն Աստուծոյ իմոյ, եւ արտաքս ոչ որ ելցէ, եւ գրեցից ի վերայ նորա զանուն Աստուծոյ իմոյ, եւ զանուն քաղաքին Աստուծոյն իմոյ՝ նոր Երուսաղեմի, որ իջանէր յերկնից Աստուծոյն իմոյ, եւ զանուն իմ զնոր: ¹³ Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ:

¹⁴ Եւ հրեշտակին՝ որ ի Լաւողիկէ եկեղեցւոջն՝ գրեալ, զայս ինչ ասէ Ամէնն՝ վկայն հաւատարիմ, ճշմարիտն ի սկզբանէն: ¹⁵ Գիտեմ զքո գործսդ, զի ոչ ցուրտ ես եւ ոչ ջերմ, լաւ էր թէ՛ կամ ցուրտ էիր՝ կամ ջերմ: ¹⁶ Այսպէս զի գաղձ ես՝ եւ ոչ ջերմ եւ ոչ ցուրտ, դարձուցանելոց եմ զքեզ ի բերանոց իմմէ: ¹⁷ Քանզի ասես՝ թէ հարուստ եմ՝ եւ մեծացայ, եւ ոչ ինչ պիտոյ է ինձ, եւ ոչ գիտես՝ եթէ դու ես տառապեալ, եւ ողորմելի, եւ աղքատ, եւ մերկ, եւ կոյր: ¹⁸ Խրատ տամ քեզ՝ զնեւ յինէն սակի՝ փորձել հրով՝ զի մեծացիս, եւ հան-

« Թուի Թէ՛ անսորսորսութեամբ ընդօրինակողաց շնոց եղեալ, է գործաւս նոյնութեան սկզբնադրութեան յաղթող Բանն | 12 Ե Բ այ (առջն.) | նր | Ե այ (երկր.), Բ այն | Ե Բ այն (երր.) | որ (էիկ. նոր) | Ե եմի. Բ յէմի | Ե Բ այն (շրր.) | եւ զնոր | 13 լուիցէ | 14 եկեղեցոյն | գրէ՛ | ի սկզբանէ | 15 ջերմն (առջն. եւ երկր.) | Ե թե . . . եիր. Բ թէ . . . էիր | Գործաւ կամ առջնէ | 16 ջեր | իմէ | 17 Ե թե . . . եթե. Բ թէ . . . էթէ | Ե Բ մեծացա | տառապեալ, յեոյսս եւ երեւալ է վերայ Լէ՛ անշուշտ | 18 գնալ (էիկ. գնեւ) | եւ սակի |

դերձ սպիտակ՝ զի արկցես զքեւ, եւ մի երեւեսցի
ամառ ժմերկութեան քո, եւ ակնադեղ ածցես զա-
չաւք՝ եւ տեսցես ¹⁰ Որչափ սիրեմ՝ զոր՝ յանդիմա-
նեմ՝ եւ խրատեմ: Իսկ նախանձեանց եւ զղջացիր
²⁰ Ահաւասիկ կամ առ զբացդ եւ բախեմ: Եթէ
դք լուիցէ ձայնի իմում՝ բացցէ զդուռն, եւ մտից
առ նա՝ եւ ընթրեցից ընդ նմա, եւ նա ընդ իս
²¹ Որ յաղթէ՝ տայ նմա նստել յաթոռ իմ, որպէս
եւ ես յաղթեցի՝ եւ նստայ ընդ հաւր իմոյ՝ յա-
թոռ նորա: ²² Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ
զոր ինչ ասէ Հոգին եկեղեցեացն:

ԳԼ. Գ.

¹ Յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահա դուռն բացեալ
ի յերկինս, եւ ձայն զառաջին զոր լուայ՝ իբրեւ
զփողոյ՝ խառսելով: Եւ այսր՝ եւ ցուցից քեզ
զոր լինելոցն է յետ այսորիկ: ² Եւ նոյնժամայն եղէ
հոգւով, եւ ահաւասիկ աթոռ կայր ի յերկինս, եւ
ի վերայ աթոռոյն նստէր ³ նման տեսեան ական
յասպիս եւ սարգիովն, եւ պատիւ շուրջ զաթո-
ռովն՝ նմանութեան տեսլեան զմրխտի: ⁴ Եւ շուրջ

Ե մերկութեմ, Բ-թեան | արկցես (†իւի. ածցես) |
20 Ե եթե. Բ էթէ | 21 ուն | Ե նստա, Բ-յ | նր |
22 Լուիցէ | ունիւտ զոր |

ԳԼ. Գ. — 1 ահայ | ի նախորդ ունիւտ | Ե լուա.
Բ լա | 2 յերկինս, առանց ի նախորդ | ի վերա |
3 նմանութեմ. այս համար որպէս եւ նախընթացն ըստ մասնն

զաթոռովն՝ տեսանէի աթոռ քսան եւ չորս, եւ ի
վերայ աթոռոյն նստէին քսան եւ չորք երկցունք՝
արկեալ զինքեամբք սպիտակ, եւ ի վերայ գլխոց
նոցա պսակս ոսկիս ⁵ Եւ յաթոռոյն հատանէին
փայլատակմունք եւ ձայնք եւ որոտմունք, եւ
եւթն ջահք վառեալք առաջի աթոռոյն, որ են
եւթն մասունք Հոգւոյն Աստուծոյ: ⁶ Եւ առաջի ա-
թոռոյն ծով իբր ապակեղէն, նման բիւրզի, եւ ի
մէջ աթոռոյն եւ շուրջ զաթոռովն չորք կենդանիք՝
լցեալք աչաւք առաջի եւ զինի: ⁷ Եւ էր կենդանին
առաջին նման առեւծու, եւ երկրորդ կենդանին՝
նման զուարակի, եւ երրորդ կենդանին՝ նման մար-
դոյ, եւ չորրորդ կենդանին՝ նման արծուոյ: ⁸ Եւ
չորք կենդանիքն առաջի ունէին եւ ըստ միջէ
վեց վեց թեւք, եւ ի ներքուստ լցեալ էին աչաւք,
եւ հանգիստ իչ ունէին՝ ի տուէ եւ ի գիշերի՝ ասե-
լով. սուրբ, սուրբ, սուրբ, Տէր Աստուած ամենա-
կալ, որ էն եւ էն, եւ գալոցն է: ⁹ Եւ յորժամ

Խանգարեալ են յերկ. օրն. ԵԲ. Գ. է սորբե շքանօր. |
4 աթոռ ինք | ի վերա | ԵԲ ինք և (Բ է) բիցունք |
ԵԲ զինքեամբ | ի վերա գլխոց նոյ | 5 Ե հատանեին,
Բ-էին | է, այսպէս եւ զոր | հոգոյն | ԵԲ նոյ | 6 իբր,
է վերայ ունէն քեւ | ապակեղէն | ԵԲ բերզի | 7 առ-
իւծոյ | եւ երկ. եւ երր. ունիւտն | երկրորդն | զա-
րակի | արծուոյ | 8 հարուածս այս աղտաղէալ է. հմար.
է սորբե շքանօր. յայս համար. — Ե ունէին, Բ-էին, այսպէս
եւ զոր | ըստ միջէ | Ե կին. Բ էին | հանգիստ |
ի աւէ | ԵԲ նր նր նր նր նր | եւ որ գալոցն է |

ձայն հրչտակաց բազմաց՝ շուրջ զաթառովն, եւ ծերունեացն եւ կենդանեացն. եւ էր թիւ նոցա՝ բիւրբ բիւրոց եւ հազարբ հազարաց, ¹² ասելով ձայնիւ մեծաւ. արժանի է գառնդ սպանեալ առնուլ զգաւրութիւն եւ զմեծփայելչութիւն եւ զիմաստութիւն եւ զոյժ եւ զպատիւ եւ զփառս եւ զաւրհնութիւն: ¹³ Եւ զամենայն արարածս՝ որ ի յերկինս եւ ի վերայ երկրի եւ ի ներքոց երկրի եւ որ ի ծով, ի նոցա ամենեցունց՝ լուայ զի ասէին. որ նստէր ի վերայ աթառոյն՝ եւ գառինն՝ աւրհնութիւն եւ սպառիւ եւ փառք յաւիտեանս յաւիտենից: ¹⁴ Եւ չորբ կենդանիքն ասէին. ամէն. եւ երկցունքն անկան եւ երկիր պագին:

ԳԼ. Զ.

¹ Եւ տեսի, եւ յորժամ երաց գառնն մի ի յեւթանց կնքոցն, եւ լուայ զմի ի չորից կենդանեացն՝ ասէր իբրեւ զձայն որոտման. Եկ:

հրեչտակաց | թիւք | բիւրոց | չք չաց | 12 մեծօ | զգաւրութի | Ե զմեծփայելչութի. Բ զմեծ փայելչութի | Ե Բ զիմաստութի | զաւրհնութի | 13 զամ | Ե Բ ի վերա (ստեղծ) | եւ ի նստա ամենեցունց. Խանքրեւ Ե Գեղե. Գ. Ե սորեւ շանօթ. | Ե լուա. Բ Լա | Ե ասեին, Բ-էին | ի վերա (երկր.) | Ե Բ աւրհնութի | յօիտենից | 14 Ե ասեին, Բ-էին | ԳԼ. Զ.—1 էրաց | գառն | ի յեւթանց | Ե լուա. Բ Լա | եկն |

² Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի սպիտակ, եւ որ հեծեալ էր ի նմա՝ ունէր աղեղն, եւ տուաւ նմա պսակ, եւ ել յաղթող՝ զի յաղթեացէ:

³ Եւ յորժամ երաց զկնիքն զերրորդ, լուայ յերրորդ կենդանոցն՝ զի ասէր. ⁴ Եւ ել սյլ ձի կապոյտ, եւ որ հեծեալն էր ի վերայ՝ տուաւ նմա խաղաղութիւն յերկրէ, եւ զմիմեանս սպանցեն. եւ տուաւ նմա սուր մեծ:

⁵ Եւ յորժամ երաց զկնիքն զերրորդ, լուայ յերրորդ կենդանոցն՝ զի գայր. Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի սեաւ, եւ որ հեծեալ էր ի նմա՝ ունէր ի ձեռին իւրում լուծ: ⁶ Եւ լուայ զձայն ի մէջ չորից կենդանեացն՝ ասելով. կապի՛ճ ցորեան՝ գահեկանի, եւ երեք կապի՛ճ գարի՛ գահեկանի, եւ գինւոյ եւ ձիթոյ մի փնասեցես:

⁷ Եւ յորժամ երաց զկնիքն չորրորդ, լուայ ի չորրորդ կենդանոցն՝ ասելով. Եկ: ⁸ Եւ տեսի՝ եւ ահա ձի զարտակ, եւ որ հեծեալն էր ի նմա՝

2 տուաւ | 3 էրաց | Ե լուա. Բ Լա | կենդանոցն | զինն ասէր Բստեղ գառնէ Են յերկ. օրէն. Ե Բ, շրտ Գ. Ե սորեւ Ե ձանօթ. | 4 ելայ, զերդան շտեղծանաթիւն երկոցուն Բստեղ եւ սյլ | էր պակտ | տուաւ | Ե Բ խաղաղութի | տան (Էի. տուաւ երկր.) | Ե նմ սուր, Գեղեւ Գրէ զերդան, Էի. նմա սուր, Գրեւ Գրէ Բ | 5 էրաց | զկնիք զերրորդն | Ե լուա. Բ Լա | կենդանոցն | հեծեալն | ի ձեռինն | 6 Ե լուա. Բ Լա | ձայն | գինոյ | 7 էրաց | Ե լուա. Բ Լա | կենդանոցն | 8 էր պակտ |

անուն էր նորա մահ, եւ դժոխք հետեւէին նմա. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ չորեքմասն նեան երկրի՝ սպանանել սրով եւ սովով եւ մահուամբ եւ ի գազանաց երկրիս.

9 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ, տեսի ի ներքոյ սեղանոյն զանձինս սպանելոցն վասն անուանն Աստուծոյ եւ վասն վկայութեանն զոր ունէին: 10 Եւ աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ՝ ասելով. մինչեւ յերբ, Տէր սուրբդ եւ ճշմարիտդ, ոչ դատիս եւ վրէժինդութիւնս առնես արեան մերոյ ի բնակչաց երկրէ: 11 Եւ տուաւ նոցա իւրաքանչիւր պատմուճան սպիտակ, եւ ասացաւ նոցա՝ զի հանգիցեն ժամանակ փոքր, զի իցեն ծառայակիցք եւ եղբարք նոցա՝ որք սպանցին որպէս նոքա:

12 Եւ տեսի՝ յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ՝ շարժումն եղեւ մեծ, եւ արեգակն խաւարեցաւ իբրեւ զքուրձ սեաւ, եւ լուսինն բովանդակ եղեւ արիւն, 13 եւ աստեղք երկնից անկան ի վերայ երկրի, որպէս թզենի ընկենու զվաղահասունն

նր | նմայ (երկր.) | տւան | Ե Բ իշխանութի | ի վերայ չորեքտասան | մահուամբ | 9 էբաց | զկնիք | Ե հինգերորդ. Բ երրորդ | սեղանոն | անւանն | Ե Բ ար | 10 Ե Բ ար սրդ | դասես (էիւ. դատիս) | վրէժ-խնտութիւնս առնուս | 11 տուաւ | հանգիցեն | Ե ծառայակիցք. Բ ծառայակիցք | սպանցեն | 12 էբաց | զերբ | զքուրց | 13 ի վերայ | ընկենու |

իւր՝ յուժգին հողմոյ շարժեալ, 14 եւ երկինք քակեցան, իբրեւ զմապաղաթ գալարեցաւ: 15 Եւ թագաւորք երկրիս եւ մեծամեծք եւ հազարապետք եւ մեծատունք եւ հզաւրք եւ ամենայն ծառայք թաքուցին զինքեանս յայրս եւ ի ծերայս վիմաց լերանց. 16 եւ ասեն վիմաց եւ լերանց թէ՛ անկերո՞ւք ի վերայ մեր, եւ թաքուցէ զմեզ յերեսացն՝ որ նստին ի վերայ աթոռոյ, եւ յերեսաց բարկութեան գառինն. 17 զի եկն աւր մեծ բարկութեան նոցա, եւ ո՞ կարիցէ կեալ:

ԳԼ. Է.

1 Յետ այսորիկ տեսի չորս հրշտակս զի կային ի վերայ չորս անկեան երկրի, որք ունէին զչորս հողմնս երկրի՝ զի մի շնչեցէ հողմ ի վերայ երկրիս, եւ մի ի վերայ ծովու, եւ մի ի վերայ ծառոց, 2 Եւ տեսանէի այլ հրեշտակ՝ որ ելանէր յարեւելս ի կողմանէ՝ ունելով զկնիքն Աստուծոյ

ի ուժգին հողմոց | 14 երկինքն | յաղաքս «իւււ ընկեր-ցո՞ւ՞թոյդ՝ գալարեցաւ, զոր «իւււտս» «նին Ե Բ, ո. է «որբե» զձանօն. | 15 արմ | թագուցին | 16 ի վերայ, «յսպէս» եւ «իւււ» | թագուցէ. «իւււ ընկերցո՞ւ՞թ, զորս» ո. է «ձանօն. | նստի | Ե աթոռոց, «նշու» քրէ լրէտակ. Բ աթոռոյն |

ԳԼ. Է.—1 զ հրեշտակս | զի կային պատկերն | ի վերայ (արմ, երկր. եւ շրբ.) | զ (երկր.) | երկրիս | Ե ունէին, Բ-էին | զէ հողմս | հողմն | 2 Ե Բ ար կեն-

կենդանւոյ, եւ աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ չուրից կենդանեացն՝ որոց տուաւ նոցա վնասել ի վերայ երկրի եւ ծովու, ³ ասելով. մի վնասիցէք երկրի, եւ մի ծովու, եւ մի ծառոց, մինչեւ կնքեսցուք զծառայս Աստուծոյ մերոյ ի վերայ ճակատուց նոցա: ⁴ Եւ լուսայ զթիւ կնքելոցն՝ հարիւր քառասուն եւ չորք հազարք, որ կնքեցան յամենայն ցեղիցն Իսրայելի. ⁵ ի ցեղէն Յուդայ՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Ռուբենի՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Շմաւոնի՝ երկուտասան հազար, ⁶ ի ցեղէն Ղեւեա՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Իսաքարա՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Չաբուղոնի՝ երկուտասան հազար, ⁷ ի ցեղէն Բենիամենի՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Նեփթալի՝ երկուտասան հազար, ի ցեղէն Գադա՝ երկուտասան հազար, ⁸ ի ցեղէն Ասերա՝ երկուտասան հազար:

⁹ Յետ սյսորիկ տեօի՝ եւ ահա բազմու-

դանոյ | տուաւ | ի վերա | 3 ւոյ մերո ի վերա | 4 Ե լուս. Բ լա | Ե յճխդ: հազարք. Բ ճխդ. ի. | յամ | Ե իղի. Բ իլի | 5-8 ի ցեղէն յուդա թժան. ի. ի ցեղէն շմոնի ժքո. ի ցեղէն ուրբենի ժքո. ի ցեղէն ղեւի ժքո. ի ցեղէն սաքարա ժքո. ի ցեղէն զաբողնի ժքո. ի ցեղէն բենիամենի ժքո. ի ցեղէն նեփթաղի ժքո. ի ցեղէն գադա ժքո. ի ցեղէն ասերա ժքո. | 6 յԵ աւաջին երկուտասան նախ քրեալ եր՝ երկուտան, յեփոյ աւաջին երեալ ե |

թիւնք յոյժ՝ զոր թուել զնոսա ոչ որ կարէ, յամենայն աղագ եւ ի ցեղից եւ ի ժողովրդոց եւ ի լեզուաց, որ կային առաջի աթոռոյն եւ առաջի գառինն, արկեալ զինքեամբք պատմուչան սպիտակ, եւ արմաւենիք ի ձեռս նոցա: ¹⁰ Եւ աղաղակէին ձայնիւ մեծաւ՝ ասելով. փրկու թիւն Աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի ի վերայ աթոռոյն, եւ գառինն: ¹¹ Եւ ամենայն հրեշտակք կային շուրջ զաթոռովն, եւ զծերունեաւքն, եւ զչորիւք կենդանեաւքն, եւ անկան առաջի աթոռոյն նոցա եւ առաջի գառինն ի վերայ երեսաց իւրեանց, եւ երկիրպագին Աստուծոյ, ¹² եւ ասեն. ամէն, աւրհնութիւն եւ փառք եւ գովութիւնք եւ պատիւք եւ զաւրութիւնք եւ ոյժք Աստուծոյ մերոյ՝ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն: ¹³ Եւ մի ոմն ի ծերոցն պատասխանեաց՝ ասելով. այսք որք զգեցեալ են պատմուչան սպիտակ՝

9 Թւել | յամ | ի լեզուաց | աթոռոյ | ԵԲ զինքեամբք, յայտնապէս քրեալ զրեալ | ի ձեռինս | 10 Ե աղաղակէին, Բ-էին | Ե փրկութիւն, Բ-թիւն | ԵԲ ւոյ | նստի ի վերա | 11 ւամ հշիք | Ե կային. Բ կային | զծերունաւքն | չորիւք | ի վերա | իւրանց | ԵԲ ւոյ | 12 քիկ. աւաջնայ ամէնիք | Ե քրեալ ամենայն, Բ՝ ւամ. Ե-ի լինել սխալ լաժո՞ւմս սկզբնական համարադրութեան իրիւ, որդեալ լեւրեալ՝ ւամն, կամ ւամ | ԵԲ աւրհնութիւն | գովութիւնք | զաւրութիւնք | յոյժք | ԵԲ ւոյ | յօտեանս | 13 որ ըսգեցեալ |

Յ.բ էն, եւ ուստի՞ եկին: ¹⁴ Եւ ասացի նմա, Տէր իմ, դո՛ւ գիտես: Եւ ասաց ինձ, այս որք գան ի նեղութեանց մեծաց, եւ լուսցին զպատմութեանս իւրեանց՝ եւ սպիտակացուցին զնոսա արեամբ գառինն: ¹⁵ Վասն այսորիկ են առաջի Աստուծոյ, եւ սպասաւորեն նմա ի տուէ եւ ի գիշերի՝ ի տաճարի նորա, եւ որ նստի ի վերայ աթոռոյն՝ բնակեսցէ ի նոսա: ¹⁶ Եւ ո՛չ քաղցիցեն եւ ո՛չ ծարաւեսցին, եւ ո՛չ հարցէ զնոսա արեգակն եւ ո՛չ տաւթ, ¹⁷ զի գառնն՝ որ ի մէջ աթոռոյն է՝ հովուեսցէ նոցա եւ առաջնորդեսցէ նոցա ի ջուր կենդանութեան աղբերաց, եւ ջնջեսցէ զամենայն արտաւոր յերեսաց նոցա:

ԳԼ. Ը.

¹ Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եւթներորդ, եղեւ լուսթիւն յերկինս՝ իբրեւ ժամակէս մի: ² Եւ տեսի զեւթն հրեշտակսն, որ առաջի աթոռոյն կային. եւ տուաւ նոցա եւթն փող: ³ Եւ ս՛յլ հրեշտակ եկն եկաց ի վերայ սեղանոյն,

ուսկի՞ | 14 Ե Բ Ի՛՛՛ր | այսոք (էիկ. այս որք) | Լացին | իւրանց | զն՛ | 15 Ե Բ Ի՛՛՛յ | ի տուէ | նի՛ | ի վերա | ի ն՛ | 16 զն՛ | 17 գառն | հովուեսցէ | նյ (երեւելի) | Ե աղբիւրաց, Բ-բերաց | զի՛մ |
 ԳԼ. Ը. — 1 Էրաց | զկնիք էերրորդ | եւ եղեւ | Ե Բ Լուսթի | 2 զէ հրշիկն | տաւ նյ է | 3 հչի | ի վերա (այսոք եւ զիւր) սեղանոյ |

ունելով լիբանովն տան սակի. եւ տուաւ նմա խունկ բազում՝ զի տայէ աղաւթից սրբոցն ամենեցուն, որ ի վերայ սակի սեղանոյն՝ որ առաջի աթոռոյն էր: ⁴ Եւ ել ծուխ խնկոցն աղաւթից սրբոցն ի ձեռանէ հրշտակին առաջի: ⁵ Եւ առ հրեշտակն զլիբանովն տոնն, եւ ելից զնա ի հրոյ սեղանոյն, եւ էարկ յերկիր, եւ եղեն ձայնք եւ որոտմունք եւ փայլատակմունք եւ շարժումն:

⁶ Եւ եւթն հրեշտակքն՝ ունելով զեւթն փողսն՝ պատրաստեցան զի հարցեն: ⁷ Եւ առաջինն եհար զփողն, եւ եղեւ կարկուտ եւ հուր արիւնտխառն, եւ անկաւ յերկիր, եւ երրորդ մասն ծառոցն այրեցաւ, եւ ամենայն խոտ դալար այրեցաւ:

⁸ Եւ երկրորդ հրեշտակն եհար զփողն, եւ իբրեւ զլեռն մեծ՝ լուցեալ հրով՝ անկաւ ի ծով. եւ եղեւ երրորդ մասն ծովուն արիւն. ⁹ եւ մեռաւ երրորդ մասն կենդանեաց՝ որ ի ծովու ունէր շունչ, եւ երրորդ մասն նաւաց ապականեցաւ:

լիբանովն. տոն (= λιβανωτόν). զայս բառի ու է սրբութեւ շունչ. | տաւ | ամենեցուն | 4 խնկոցն | հչի | 5 հչի | զլիբանովն. տոնն, հմտ. վերաբոյն հմտ. 3 | էլից | Ե էարկ. Բ էարկ | 6 Ե հրեշտակսն. Բ(է)հրիսն | զէ | 7 էհար | երրորդ | Իմ | 8 հչի | էհար | ի ծով | 9 մեռաւ | Ե որ ի ծով ունէր. Բ որ ի ծովուն էր. երկուք եւս ուն յանդիման «իւր»

¹⁰ Եւ երրորդ հրչտակն եհար փող. եւ անկաւ յերկնից ասող լուցեալ՝ մեծ՝ իբրեւ զղամբ սար, եւ անկաւ ի վերայ երրորդ մասանց գետոց, եւ ի վերայ աղբերց ջրոցն: ¹¹ Եւ անուն աստեղն կոչեցաւ աւշինդր. եւ դարձաւ երրորդ մասն յարիւն յաւշինդր. եւ բաղումք ի մարդկանէ սատակեցան ի ջրոցն, քանզի դառնացեալ էին:

¹² Եւ չորրորդ հրեշտակն եհար փող. եւ վերաւորեցաւ երրորդ մասն արեգականն, եւ երրորդ մասն լուսնի, եւ երրորդ մասն աստեղաց. եւ խաւարեցաւ երրորդ մասն նոցա. եւ վեցերորդ աւուրն, նոյնպէս եւ գիշերն: ¹³ Եւ տեսի՛ եւ լուայ արծուոյ միօջ՝ թռուցելոյ ընդ միջոց երկրի՝ ասելով ձայնիւ մեծաւ. վսյ, վսյ, վսյ՝ որ բնակեալն են ի վերայ երկրի ի մնացորդ

Գրքի լուսնի, զոր մարն է ուղղել՝ ըստ որում երեւալ է ի վերայ է քնափրին | 10 հշին էհար զփողն | աստղն | զղամբար | ի վերա (երկնից) | աղբերաց | 11 Ե է րեղի քաւիտ յարիւն (Երեւա անմարտրոնեամբ ընդօրէնակն) քրէ՛ յարոյն. քայց սակայն սխալ է ընթերցումսք է քնափրին, զի շինն ինչ Եւն է քնափրի աստ, զորսք ր. է սորբեւ է ծանօթ. — Իսկ Բ ըսն է զքանսք եւ դարձաւ երրորդ մասն յարոյն յաւշինդր | Ե եին. Բ էին | 12 հշին էհար | մաս (աստղից) | լուսնին | աստեղացն | նյ | ի վեց աւուրն. — յերկնսն օրինակսք Ե Բ աղաւորեալ է րեղիս այս. հմտ. է սորբեւ զծանօթ. | 13 Ե լուա. Բ լայ | արծուոյ միոյ | բնակեալ |

ձայնի փողոյն երկց հրեշտակացն՝ որք հարկանելոց էին զփողսն:

ԳԼ. Թ.

¹ Եւ հինգերորդ հրչտակն եհար փող. եւ տեսի աստղ անկեալ յերկնից յերկիր, եւ տուաւ նմա բանալի խորոց անդնդոց: ² Եւ եբաց զխորս անդնդոց. եւ ելեալ ծովս խնկոց իբրեւ զծովս հնոցի վառելոյ մեծի. եւ խաւարեցաւ արեգակն եւ աւղբ յանդնդային ծխոցն: ³ Եւ ի ծխոյն ելին մարտիք յերկիր, եւ տուաւ նոցա իշխաւ նութիւն, որպէս ունին իշխանութիւն կարիճք երկրի: ⁴ Եւ ասացաւ նոցա՝ զի մի վնասեցեն խոտոյ, եւ մի ամենայն բուսոյ, եւ մի ամենայն ծառոց, բայց միայն մարդկան՝ որք ոչ ունին զկնիքն Աստուծոյ ի վերայ ճակատուց իւրեանց:

Ի վերա | հրչկացն | Ե եին. Բ էին |

ԳԼ. Թ. — 1 հինկերորդ հշին էհար | տուաւ | Ե անդընդոց. Բ անտընտոց | 2 անդընդոց | Ե անդընդային, Բ անդընդային. նախորդ 1, «րդե» երեւի, անմարտրոնեամբ քրչաց է քայ Եւղեալ | 3 յէ Եւն է Ե նախ քրեալ եր՝ ելանէին, յետոյ երեւի Գլին նախքերտ անէ +երեալ են. Բ քրէ՛ ելին | տուաւ նյ | Ե Բ իշխանութի, այսպէս է սխալ | որպս | 4 նյ | խոտոց | Ե Բ ան | ի վերա | իւրանց |

⁵ Եւ տուաւ նոցա՝ զի մի սպանցեն զնոսա, այլ զի տանջեսցեն ամիսս հինգ. եւ տանջումն նոցա իբրեւ զհարուածս կարճաց՝ յորժամ հարկանիցէ զմարդ: ⁶ Եւ յաւուրսն յայնսօրիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմահ՝ եւ սչ գտցեն զնա, եւ ցանկասցեն մեռանել՝ եւ փախիցէ մահ ի նոցանէ: ⁷ Եւ էին նմանութիւնք մարտիոցն՝ նման ձիոց պատրաստելոց ի պատերազմ. եւ ի վեր գլխոցն նոցա՝ նմանէին սակեղէն պատկերաց. եւ դէմք նոցա՝ իբրեւ զդէմս մարդկան. ⁸ եւ ունէին հերս՝ իբրեւ զհերս կանանց. եւ ատամունք նոցա իբրեւ զատուտուց. ⁹ եւ գուք նոցա՝ իբրեւ զգուժս երկաթիս. եւ ձայն թեւոց նոցա՝ իբրեւ զձայն կառաց ձիոց բազմաց՝ ընթացողաց ի պատերազմ: ¹⁰ Եւ ունէին նմանութիւն կարճաց, եւ զխայթոցսն. եւ յագիս նոցա՝ իշխանութիւն նոցա վնասել մարդկան ամիսս հինգ: ¹¹ Եւ ունէին

5 տուաւ նոյ | զնս | է | նց (երկր.) | զհարուածս |
 6 յաւուրս | խընտրեսցեն մարդիք | զնս (էիկ. զնա) |
 7 նմանութիւք | է պատրաստելոց, յեպոյ՝ Լուի Լե յայլէ
 քրէ՝ ս երեւալ է վերայ ասի. Բ պատրաստելոց | ի պա-
 տերազմն | ի վերա գլխոց նոցին | է նմանեին, Բ-էին
 նոյ | 8 է ունեին, Բ-էին | հերս երեւալ է յառաջ Կան
 շունէին | նոյ | զառիւծոյ | 9 գուք (հմար. զթանօթ.
 է Բառ յայ) նոյ | զգուժս երկաթի | նոյ (երկր.) |
 ընթացող ի պատերազմն | 10 է ունեին, Բ-էին |
 նմանութիւ | նոյ, այսպէս եւ Բառ | է իշխանութիւ.
 Բ եւ իշխանութիւ | է | 11 է ունեին, Բ-էին |

ինքեանց թագաւոր զհրշտակս անդնդոց. եւ անուն էր նորա եբրայեցերէն՝ Նաբաթդոն, եւ յունարէն՝ Կորուսիչ: ¹² Ահա վայն մին գնաց. ահաւասիկ երկրորդն վայ յետ այսոցիկ:

¹³ Եւ վեցերորդ հրշտակն եհար փող. եւ լուայ ի միջէ չորից եղջերացն սեղանոցն՝ որ առաջի Աստուծոյ, ¹⁴ ասելով վեցերորդ հրշտակին՝ որ ունի զփողդ. ընծ զչորս հրշտակս կապեալս ի վերայ գետոյն Յփրատու: ¹⁵ Եւ լուծան չորք հրշտակք՝ պատրաստեալ ի ժամ եւ յաւր եւ յամիսս եւ ի տարիս, զի սպանցեն զերրորդ մասն մարդկան. ¹⁶ Եւ թիւ զաւրականացն հեծելոց՝ բիւրք բիւրուց. լուայ զթիւն: ¹⁷ Եւ այնպէս տեսի զձիան ի տեսլեանն, եւ որ հեծեալն էին ի վերայ նոցա՝ ունելով զգուժս հրեղէնս, եւ յանթակ եւ աստուածատեսիլս. եւ զլուս ձիոցն՝ իբրեւ

զհրեշտակս | է անդնդոց. Բ անտնտոց | նոյ | յա-
 շափ զբիպագրեալ անուանդ նաբաթդոն հմար. է սորբե- զթ-
 նօթ. | 12 ահայ | եւ ահաւասիկ երկրորդ վայն հետ
 այսոր | 13 վեցերորդ՝ հչին էհար | է լուա. Բ Լա |
 ի միջէ | եղջերացն | է Բ նոյ | 14 զերրորդ հչին |
 զի հչիս | ի վերա | երրադայ | 15 զ հչիք |
 16 թիւն | հեծելոցն | բիւրոց | է լուա. Բ Լայ |
 17 այնպս | է եին. Բ էր | ի վերա նոյ | գուժս. Բ.
 վերագոյն հմար. 9 | յանթակ, շոր է Բ Բօրեանի ունին, յայտ-
 նապէս աղաւթեալ գրաւթեան է, շորէ Բ. է սորբե- զթ-
 նօթ. է Բառ | է անտեսիլս, Բ յանտեսիլս. զայս
 նորակերպ Բառէ — որ յառաջ եկեալ է՝ Լուի Լե աւջ

զգլուխս առեւծուց, եւ ի բերանոց նոցա ելանէր
 հուր եւ ծուխ եւ ծծումբ: ¹⁸ Եւ յերից հա-
 րուածոցս յայտոցիկ սպանան երրորդ մասն մար-
 դկան՝ եւ ի հրոյն եւ ի ծխոյն եւ ի ծծմբոյն:
¹⁹ Քանզի իշխանութիւն ձիոյն ի բերան իւրեանց
 էր եւ յափս նոցա, քանզի ափք նոցա նմա-
 նին աւձից, զի ունէին գլուխք, եւ նոքաւք
 տանջէին վնասէին: ²⁰ Եւ մնացորդք մարդկան ոչ
 սպանան վիրաւքս այտոցիկ, եւ ոչ զղջացան ի
 գործոց ձեռաց իւրեանց, զի մի երկիրպագանիւ-
 ցեն դիւաց եւ ոսկեղէն պատկերաց եւ արծա-
 թեաց եւ սղնձեաց եւ քարանց եւ փայտեղի-
 նաց, որք ոչ տեսանել կարեն եւ ոչ լսել եւ
 ոչ գնալ: ²¹ Եւ ոչ զղջացան ի սպանութեան
 իւրեանց, եւ ոչ ի դիւթութեան իւրեանց,
 եւ ոչ ի պոռնկութեան իւրեանց, եւ ոչ ի
 գողութեան իւրեանց:

«Խաւճափ» ի շէնքեայ շոտանարէն բառն «կղբնաբրին ընդ
 այլում ըստ իմի նմանակերպ բառի — Գ. զժանօրն. ի «ոյն |
 առիւծոց | նյ | ծծումբ | 18 հարուածոցս այտոցիկ |
 ի ծծմբոյն | 19 Ե Բ իշխանութի | ի բերանս իւ-
 րանց | նյ, «ոյնպէս եւ մարդ | Ե տանջէին (Բ-էին)
 վնասէին (Բ-էին) | 20 այտոքիկ | իւրանց | ար-
 ծաթաց | սղնձաց | եւ յերին պահասէ | 21 Ե ի
 սպանութե . . . ի դիւթութե . . . ի պոռնկութե . . .
 Բ «նի շէտարս առանց համարօրութեան | իւրանց (այս-
 պէս շրեթեանդ) |

ԳԼ. Ժ.

¹ Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ որ իջանէր յեր-
 կնից՝ հզաւր՝ ամբով, զգեցեալ զպատիւ ի վերայ
 գլխոյ իւրոյ, եւ երեսք նորա իրբեւ զարեգակն,
 եւ ստք նորա իրբեւ զսիւն հրեղէն: ² Եւ ունէր
 ի ձեռին իւրում զգիրս բացեալս, եւ եզ զտոն
 իւր ի վերայ ծովու՝ զաջ, եւ զահեակ իւր
 ի վերայ երկրի: ³ Եւ աղաղակեաց ձայնիւ մե-
 ծաւ՝ իբրեւ զառեւծ զի գոչեցէ: Եւ իբրեւ
 աղաղակեաց՝ խաւսեցան եւթանեքին որոտմունքն
 ի ձայնս իւրեանց: ⁴ Եւ որչափ եւ խաւսեցան
 եւթանեքին որոտմունքն՝ կամէի գրել, եւ լուայ
 ձայն յերկնից՝ զի ասէր, կնքեա՛ զխաւսս եւթն
 որոտմանցդ եւ մի գրեր զայդ: ⁵ Եւ հրեշտակն,
 զոր տեսի՝ կայր ի վերայ ծովու եւ ի վերայ
 երկրի, ամբարձ զձեռն իւր զաջ ի վեր յերկինս,

ԳԼ. Ժ. — 1 հչի | ամբով | ըսգեցեալ | ի վերա |
 նի, այսպէս եւ մարդ | ուղ սիւն | Ե հրեղէնք, յոբն-
 անդ ակնբերե թրչե վրեղան, Բ հրեղէն | 2 Ե ի ձեռ
 իւրում, Բ ի ձեռն իւր | գիրս | ի վերա, այսպէս
 եւ մարդ | զաջ | զահեակն | 3 զառիւծ | եաթ-
 նեկին | իւրանց | 4 եաթնեկին | Ե Բ վրեղան-
 որոտմանցն | Ե կամեի, Բ-էի | Ե լուա. Բ լայ | որ
 ասէր. կնքեայ | Ե Բ զխաւս | է | 5 հչին | ի վերա,
 այնպէս եւ մարդ | զձեռս | զաջ | վեր (առանց նախորդի) |

⁶ Երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից, որ արար զերկինս եւ որ ի նմա, եւ զերկիր եւ որ ի նմա, զի ժամանակ ոչ եւս իցէ, ⁷ այլ յաւր Տեառն, ի ձայն եւ յեւթներորդ հրչտակին՝ յորժամ հարկանելոց է, կատարեսցի խորհուրդն Աստուծոյ, զոր աւետարանեաց ծառայից իւրոց մարգարէից: ⁸ Եւ ձայն լուսոյ յերկնից դարձեալ, որ խաւսէր ընդ իս՝ ասելով. երթ, առ զգիրսն զբացեալսն ի ձեռանէ հրչտակին՝ որ կայն ի վերայ ծովու եւ ի վերայ երկրի: ⁹ Եւ գնացի առ հրչտակն, ասելով՝ տալ ինձ զգիրսն: Եւ ասէ ցիս. առ եւ կեր, եւ դառնացուցէ զքո զորովայնդ, այլ ի բերան քո լիցի քաղցր իբրեւ զմեղր: ¹⁰ Եւ առի զգիրն ի ձեռանէ հրչտակին եւ կերայ զայն. եւ էր ի բերան իմ իբրեւ զմեղր քաղցր. եւ յորժամ կերայ զայն՝ լցաւ բերան իմ դառնութեամբ: ¹¹ Եւ ասէ ցիս. պարտ է դարձեալ մարգարէաւ նալ քեզ ի վերայ ժողովրդոց եւ ազգաց եւ լեզուաց, եւ թագաւորաց բազմաց:

6 Երդուաւ | ի նմայ (երկր.) | 7 (յօրէնսմ թանից է ոչեզքն համարին խանգարեալ է, շրթի ր. է ծանօթ.) | Ե Բ ան | էերորդ հչկին | Ե Բ ան | 8 Ե լուա. Բ լայ | բացեալ | հչկին | կայ | Ե Բ ի վերա (սընդ.) | ի վերա (երկր.) | 9 հչկին | որովայնդ | ի բերանս | 10 հրչկին | Ե Բ կերա (երկրիս) | ի բերանս | զայն երկր. ոչեզքն | Ե Բ դառնութիւն | 11 ի վերա | լեզուաց |

ԳԼ. ԺԱ.

¹ Եւ տուաւ ինձ եղէգն ի նմանութիւն գաւազանի. եւ կայր հրչտակն՝ ասելով. արի եւ չափեա՛ զբանն Աստուծոյ, զտաճարն եւ զսեղանն եւ զերկրպագուս նորին. ² եւ զգաւ ի՛ծ զարտաքին տաճարին՝ մի՛ զայն չափեր, զի տուաւ ազգաց. եւ զքաղաքն սուրբ կոխեացէն ամիսս քառասուն եւ երկուս: ³ Եւ տաց երկուց վկայից իմոց՝ եւ մարգարէացին աւուրս հազար երկերիւր եւ վաթսուն, զգեցեալ քուրձ: ⁴ Սոքա են երկու ձիթենիքն եւ երկօքեան ճրագանոցքն, որ կան առաջի Տեառն երկրիս. ⁵ եւ որ սոցա կամի վնասել, հուր ելանէ ի բերանոց նոցա եւ ուտէ զթնամիս նոցա. եւ որ կամի սոցա վնասել՝ այնպէս պարտ է նոցա վնասիլ: ⁶ Սոքա ունին իշխանութիւն զերկինս չափել, զի մի իջցէ անձրեւ յաւուրս մարգարէութեան

ԳԼ. ԺԱ. — 1 տուաւ | Ե եղէգն. Բ էղէգն | Ե Բ ի նմանութիւն | հչկին | չափեայ | Ե Բ ան | 2 արտաքին | տուաւ | սը | իս եւ երկուս | 3 Ե անշընք թրւն Ե Բ անձրեւ | տաց. Բ տաց | Ե մարգարեացին, Բ-բէսացին | ան երկերիւր եւ կ. | էի. զգեցեալ վրդանս ան է զգեցա. Բ ըսգեցա | քուրց | 4 սոքայ | ք (=երկր.) | Ե Բ ան | 5 սոցին | նյ (երկրիս) | 6 Ե Բ իշխանութիւն (անշընք, Բ ան- երկր.) | մարգարէութիւն նյ |

նոցա. եւ իշխանութիւն ունին ի վերայ ջուրց՝ դարձուցանել զնոսա յարիւն, եւ հարկանել զերկիր ամենայն հարուածովք՝ քանիցս անգամ եւ կամիցին: ⁷ Եւ յորժամ կատարեսցեն զվկայութիւն իւրեանց, գազանն՝ որ ելանէ յանդն դոց՝ տացէ պատերազմ ընդ նոսա, եւ յաղթեսցէ նոցա եւ սպանցէ զնոսա: ⁸ Եւ դիակունք նոցա ի հրապարակս քաղաքին մեծի անկցին, որ կոչի ոգեւորականութեամբ՝ Սոդոմ եւ Բաբելոն եւ Նաբոսոն, ուր Տէրն նոցա խաչեցաւ: ⁹ Եւ տեսանեն ի ժողովրդոց եւ ի ցեղաց եւ յազգաց զդիակունս նոցա՝ աւուրս երիս եւ կէս. եւ զդիակունս նոցա ոչ թողցեն դնել ի գերեզմանս: ¹⁰ Եւ որք բնակեալ են ի վերայ երկրիս խնդայցեն ի վերայ նոցա, եւ ընծայս տայցեն տանել միմեանց, զի սոքա երկու մարգարէք տանջեսցին որ բնակեալ են ի վերայ երկրի: ¹¹ Եւ յետ երից աւուրց եւ կիսոց՝ հոգի կենդանութեան Աստուծոյ եմուտ ի նոսա, եւ

Ե Բ ի վերա | զնս յարուն | ամ | անկամ | 7 զվկայութի իւրանց | անտընտոց | պատերազմի (ժիւ. տացէ պատերազմ) ընդ նս | նյ | զնս | 8 նյ | Ե Բ ոգեւորականութի | Ե ամրն. Բ ամն | նյ | 9 նյ (Երհ.+) | յուրս | դիակունս (ժիւ. երիւ. զդիակունս) | 10 որ (ժիւ. որք) | ի վերա (Երե+նիւ) | երկրի (աւ-ընդ) | տացեն | թ | տանջեսցին Են. այլայլեալ Ե սորեն Եմասր Բանից. որ. զթանօն. | 11 երից պակասէ | Ե Բ ամ | Եմուտ ի նս |

կացին ի վերայ ոտից իւրեանց եւ ահ մեծ անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա: ¹² Եւ լուայ ձայն մեծ ի յերկնից՝ որ ասէր նոցա. ելէք այսր. եւ ելին յերկնս ամպաւք, եւ տեսին զնոսա թշնամիք նոցա: ¹³ Եւ յայնմ՝ աւուր եղեւ շարժումն մեծ, եւ անկաւ տասներորդ մասն քաղաքին, եւ մեռան ի շարժմանէ արք եւ թն հազար, եւ մնացորդք մարդկան զարհուրեալք եղեն եւ ետուն փառս Աստուծոյ երկնից: ¹⁴ Ահա վայն երկրորդ դնաց. եւ ահաւասիկ վայն երրորդ գայ արագ արագ:

¹⁵ Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհար փող. եւ եղեն ձայնք մեծ յերկնս՝ ասելով. եղեւ թագաւորութիւն Տեառն մերոյ՝ Քրիստոսի նորա, եւ թագաւորեսցէ յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից: ¹⁶ Եւ քսան եւ չորք ծերքն՝ որ առաջի Աստուծոյ էին՝ նստէին ի վերայ աթոռոց

ի վերա (Երհ.+) | իւրանց | ժիւ. նոցա Ե անի՝ նոց, յորոյ վերայ սոքա նորք զբնէ երեւալ է՝ ա. Բ Բրե՝ նյ | յաւալ Են զհարստութի « եւ ահ մեծ անկաւ ի վերայ տեսողաց նոցա » Բ յաւելալ անի՝ « եւ ահ կալաւ որք տեսին զնս », զբնէ որ. Ե սորեն զթանօն. յայս համար | 12 Ե լուա, Բ-յ | զնս (ժիւ. նոցա աւ-ընդ) | ամպաւք | զնս | նյ (Երիւ) | 13 Ժերորդ | արք է. ն. | Ե Բ ամ | 14 ահայ | Ե գա, Բ-յ | 15 Երրդ՝ հրեշտակն Եհար | եղեւ (ժիւ. եղեն) | Ե Բ թագաւորութի ամն | Ե Բ քի | նի | 16 իի | Ե Բ ամ, յորոյ Են Են-իւ | Ե Երն (Բ էին)՝ նստէին (Բ-էին) |

իւրեանց, եւ երկիր պագին Աստուծոյ, ¹⁷ ասելով. գոհանամք զքէն, Տէր Աստուած ամենակալ, էդ եւ որ էն, զի առեր զքո զաւրութիւն մեծ, եւ թագաւորեցեր. ¹⁸ եւ ազգք բարկացան, եւ եկն բարկութիւն քո, եւ ժամանակ մեռելաց դատաստանի, եւ տալ զվարձս ծառայից իւրոց մարգարէից, սրբոց եւ երկիւղածաց անուան քո, փոքունց եւ մեծամեծաց, ապականել զապականողս երկրի: ¹⁹ Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ որ յերկինս, եւ երեւեցաւ տապանն ուխտից իւրոց ի տաճարի իւրում. եւ եղեն փայլատակմունք եւ որոտումն եւ ձայն եւ շարժումն եւ կարկուտ մեծ:

ԳԼ. ԺԲ.

¹ Եւ նշան մեծ տեսաւ յերկինս՝ կին արկուցեալ զարեգակն եւ զլուսին ի ներքոյ ոտից իւրոց, եւ ի վերայ գլխոյն պսակ յաստեղաց երկոտասանից, ² եւ յղացեալ՝ աղաղակէր երկնելով եւ տանջելով ծնանել: ³ Եւ տեսաւ այլ նշան յերկինս, եւ ահաւասիկ վիշապ մեծ, որ

17 Ե Բ Խր ԽԾ | ամէնակալ | Ե զաւրութի, Բ-թիւն |
 18 ազգ | Ե Բ բարկութի | Ե մարգարէից, Բ-րէից |
 անւան | 19 Ե Բ ԽԿ | եղեւ փայլատակումն |

ԳԼ. ԺԲ. — 1 զլուսինն | ի վերայ | 2 ծնանէր |

ուներ գլուխս եւթն՝ եւ եղջերս տասն, եւ ի վերայ եւթն գլխոց նորա՝ եւթն պսակ. ⁴ եւ տուան նորա քարշէր զերրորդ մասն աստեղաց երկնից, եւ արկ զնոսա յերկնից, եւ վիշապն եկաց առաջի կնոջն՝ որ ծնանելոցն էր, զի յորժամ ծնցի՝ զորդի նորա կերիցէ: ⁵ Եւ ծնաւ որդի արու, որ հովուելոց է զամենայն ազգս՝ գաւազանաւ երկաթեաւ. եւ յափշտակեցաւ որդի նորա առ Աստուած եւ առ աթոռ նորա: ⁶ Եւ կինն փախեաւ յանապատ, որ ունի անդ տեղի պատրաստեալ յԱստուծոյ, զի անդ կերակրեսցեն զնա աւուրս հազար երկերիւր վաթսուն եւ հինգ: ⁷ Եւ եղեւ պատերազմ ի յերկինս, Միքայէլ եւ հրշտակք նորա պատերազմեալ ընդ վիշապին: Եւ վիշապն սրտերազմեցաւ, եւ հրշտակք նորա: ⁸ Իջ կալան ժոյժ, եւ իջ տեղի նոցա գտաւ յերկինս: ⁹ Եւ անկաւ վիշապն մեծ, աւձն առաջին, որ է մատնիչ եւ բեեղղբուղ եւ սատանայ, որ մու

3 գլուխ է | եղջիւրս Ժ | ի վերայ է | նր | պսակս է |
 4 նր, «յողե» ե- «ե-սր» | զնս | էկաց | կնոջն |
 5 հովվելոց էր զսմ | երկաթաւ | նր (երկ+.) |
 Ե Բ ԽԾ | 6 Ե կին. Բ կին նր | Ե Բ ԽԿ | ի. երկերիւր եւ կէ. (Ե «յո» շհինգ քնե Բ-«բր» «յողե» «է») | 7 ն-«բր» ի «ս-սե» | հիք նր, «յողե» ե- «ե-սր» | որ պատերազմեցան (էիկ.՝ պատերազմեալ) |
 8 ժուժ | նյ | 9 բեղղբուղ |

լորեցուցանէ զտիեզերս ամենայն, եւ անկաւ
 յերկիր, եւ հրչտակք նորա ընդ նմա ընկե-
 ցան: ¹⁰ Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ սսելով. արդ
 եղեւ փրկութիւն եւ զաւրութիւն եւ թագաւ-
 որութիւն Աստուծոյ մերոյ, եւ իշխանութիւնք
 նորա, զի զարկաւ մատնիչ եղբարց մերոց, որ
 մատնէր զնոսա առաջի Աստուծոյ մերոյ՝ ի տուէ
 եւ ի գիշերի: ¹¹ Եւ նոքա յաղթեցին նմա՝
 վասն արեան գառինն, եւ վասն վկայութեանց
 նոցա, եւ սչ սիրեցին զանձինս մինչեւ ի մահ,
¹² վասն այսորիկ ուրախ եղերսւք, երկինք՝ եւ
 որ բնակեալդ էք ի դմա. վսյ երկրի եւ ծով-
 ու, զի էջ մատնիչն առ ձեզ՝ ունելով զցա-
 սուամն մեծ, գիտելով զի սակաւ ժամանակ ու-
 նի:

¹³ Յորժամ ետես վիշապն զի ընկեցաւ յերկիր,
 եւ զհետ եղեւ կնոջն՝ որ ծնաւ զարուն: ¹⁴ Եւ
 տուաւ կնոջն երկու թեւք արծուոյ մեծի, զի
 թռիցէ յանապատ՝ ի տեղին իւր, ուր կերա-
 կրի անդ՝ ժամանակ եւ ժամանակս եւ կէս ժա-

ամ | պահատ եւ շրրորդ | հշիք նր | 10 Ե լուա.
 Բ լայ | փրկ . . . զաւր . . . թագ . . . ըստ սոփորականին
 համարուեալ վերջաորութեամբ | Ե Բ այ (երկոտ.) | իշխա-
 նուի նր | զնս | ի տուէ | 11 վկայութից նր | 13 Է-
 տես | կնոջն | 14 տուաւ կնոջն ք | արծուոյ | քիկ.
 ժամանակս Ե Բ՝ Բ-է Բ-է լի քրէ վրէպանոտ ունին՝
 ժամանակ |

մանակի՝ յերեսաց աւձին: ¹⁵ Եւ էարկ աւձն ի
 բերանոյ իւրմէ զկնի կնոջն հուր, ջուր իբրեւ
 զգետ՝ զի զնա գետատար արասցէ: ¹⁶ Եւ աւգ-
 նեաց երկիր կնոջն, եւ եբաց զբերան իւր եւ
 եկուլ զգետն՝ զոր արկ վիշապն ի վերայ կնոջն.
¹⁷ Եւ գնաց առնել պատերազմ ընդ մնացորդս
 զաւակի նորա՝ որք պահէին զպատուիրանս Աս-
 տուծոյ, եւ որք ունին զվկայութիւնն Յիսուսի:

ԳԼ. ԺԳ.

(ԺԲ.) ¹⁸ Եւ կոցի ես ի վերայ աւազի
 եզեր ծովուն: ¹ Եւ տեսի ի ծովէն գազան զի
 ելանէր՝ ունելով եղջերս տասն եւ զլուսս
 եւթն, եւ ի վերայ եղջերաց նորա՝ պսակք
 տասն. եւ ի վերայ գլխոյ նորա՝ անուն հայհոյ-
 ութեան: ² Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման էր
 ընծու, եւ ոտք նորա իբրեւ զարջոյ, եւ բե-

15 կնոջն | Ե Բ գետատարացէ, փայտ քրեւ, ու-
 շուշ քրէ վրէպանոտ, ուղիւն՝ գետատար արասցէ |
 16 կնոջն (երկոտ.) | էրաց | ի վերայ | 17 պատե-
 րազմն | նր | Ե պահէին, Բ-էին | զպատուիրանս |
 Ե Բ այ . . . յի | 18 յեզեր |
 ԳԼ. ԺԳ. — 1 Ե ելաներ, Բ-էր | եղջիւրս Ժ |
 Ե գլուսք. Բ գլուս | է | Ե Բ ի վերայ (երկոտ.) |
 նր (երկոտ.) | Ե Բ պսակ | Ժ | հայհոյութիւն | 2 ըն-
 ձու | նր (երկոտ.) | զարջոյ |

րան նորա իբրեւ բերան առեւծու. եւ ետ նմա վիշապն զգաւրութիւն իւր եւ զաթոռ իւր եւ զիշխանութիւն մեծ: ³ Եւ մի ի գլխոց իւրոց իբրեւ սպանեալ ի մահ, եւ հարուած մահու նորա ողջացաւ: Եւ զարմացաւ ամենայն երկիր զկնի գազանին, ⁴ եւ երկիր պազին վիշապին՝ զի ետ զիշխանութիւն իւր գազանին, ասելով. ո՞ է նման գազանին, կամ ո՞ կարիցէ մարտնչել ընդ նմա: ⁵ Եւ տուաւ նմա բերան որ խաւսէր մեծամեծս եւ հայհոյութիւն. լինել ամիսս քառասուն եւ երկուս: ⁶ Եւ երաց զբերան իւր ի հայհոյութիւն առ Աստուած, հայհոյել զանուն նորա եւ զբնակութիւն նորա, եւ որք ի յերկինս բնակեալ են: ⁷ Եւ տուաւ նմա առնել պատերազմ ընդ սուրբսն եւ յաղթել նոցա. եւ տուաւ նմա իշխանութիւն ի վերայ ամենայն ցեղից եւ ժողովրդոց եւ ազ-

առիւծոյ | նր (էիւ. նմա) | Ե Բ զգաւրութի | զիշխանութի | 3 հարւած | նր | ամ | 4 զիշխանութի | ո՞ է նման գազ գազանին, ինչ ինչ լի անհարարութեամբ ընդօրինակողն սխալներ, ուղեւ ըստ վերոյդեալ ընթերցումոց Ե | ոյ կարէ մարտընչել ընդ նա | 5 տուաւ | հայհոյութիս լսել ամիսս խք. խառնակ եւ իերէ են բանոր սարեն յերկ. օրին. Ե Բ. հմար. զթանօր. է րեղեւ յայս | 6 էրաց | Ե Բ ի հայհոյութի | Ե Բ ամ | նր (երկո.) | զբնակութի | որ յերկինս | 7 տուաւ (երկո.) | ընդ սքս | նյ | իշխանութի ի վերա ամ |

գաց եւ լեզուաց: ⁸ Եւ երկիր պագցեն նմա ամենեքեան՝ որ բնակեալ են ի վերայ երկրի, որոց ոչ եւս գրեալ էր անուն նորա ի գիրս կենդանութեան գառինն սպանելոյ՝ ի սկզբանէ աշխարհի: ⁹ Ար ունի ականջ լսելոյ՝ լուիցէ: ¹⁰ Ար ի գերութիւն երթայ. որ սրով սպանցէ՝ պարտ է նմա սրով սպանանել: Աստ է համբերութիւն եւ հաւատք որբոց:

¹¹ Եւ տեսի այլ գազան որ ելանէր յերկրէ, եւ ունէր եղջերս երկուս՝ նման գառինն, եւ խաւսէր իբրեւ զվիշապն: ¹² Եւ զիշխանութիւն զառաջնոց գազանին առնէր առաջի նորա. Եւ առնէր զերկիր իբրեւ որ ի սմա բնակեալ են՝ զի երկիր պագցեն գազանին առաջնոց, որոց բժշկեցաւ հարուածք մահու իւրոյ: ¹³ Եւ արասցէ նշանս մեծամեծս, զի հուր արասցէ իջանել յերկնից՝ առաջի մարդկան: ¹⁴ Եւ մոլորեցուցանէ զբնակեալս ի վերայ երկրի՝ վասն

լեզուաց | 8 ամենեքեան | ի վերա | գրեալ է | նր ի գիր կենդանութե | 9 ունիցի ականջս | լիցէ | 10 գեր. ... համբ. ... ըստ սովորականն համարոյ. վերջ. | Ե Բ երթա. — իերէ է իմաստ բանիցր. ր. է սարեւ զթանօր. յայս համար | սրբոցն | 11 Ե Բ քրէն վերինակ վերոյստ՝ տեսեալ, զոր պար է ուղեւ տեսի այլ | Ե գազանն. Բ գազան | եղջերս ի | 12 եւ սրով կանստ | զիշխ. համարոյ. վերջ. | առաջի (էիւ. զառաջնոց) | որով բժշկեցաւ | հարւածք | 14 ի

նշանին, որ տուաւ նմա՝ առնել առաջի գաղա-
 նին, ասելով բնակչաց ի վերայ երկրի՝ առնել
 պատկեր գազանին՝ որ ունի զհարուածս սրոյն
 եւ կենդանացաւ: ¹⁵ Եւ տուաւ նմա տալ շունչ
 պատկերի գազանին, եւ արասցէ սպանումն՝
 որք ոչ երկիր պագանեն գազանին: ¹⁶ Եւ առնէ
 զամենայն՝ մեծամեծս եւ զփոքունս, եւ զհաւերս
 եւ զաղբատս, եւ զազատս եւ զծառայս, զի
 տացէ նոցա դրոշմ ի վերայ աջու ձեռին նո-
 ցա՝ կամ ի վերայ ճակատից նոցա, ¹⁷ զի մի ոք
 կարասցէ գնել կամ վաճառել, բայց եթէ որ
 ունի զդրոշմն կամ զանուն գազանին կամ զթիւ
 անուան նորա: ¹⁸ Աստ է իմաստութիւն, որ ունի
 միտս՝ համարեսցէ զանուն գազանին. քանզի
 թիւ մարդոյ է: Եւ թիւ նորա եւ վեցհարիւր
 եւ վեցտասան:

ԳԼ. ԺԴ.

¹ Եւ տեսի՝ եւ ահաւասիկ գառն կայր ի
 վերայ լեռինն Սիոնի. եւ ընդ նմա հարիւր

վերա, այսպէս ունի է զառաջինը, Բ զերկուսինը եւս |
 տուաւ | զհարուածս | 15 տուաւ | երկիրպագանէ |
 16 զամ | եւ երբ. եւ հինգեր. պահասեն | նոյ (երեւինը) |
 ի վերա (երկուս.) | 17 Ե եթէ. Բ էթէ | անուան նոյ |
 18 իմաստութի | Ե Բ անուն, այսպէսպէս քրի լեռայն |
 նոյ եւ վեց ճ. եւ վեց ճ. ան |

ԳԼ. ԺԴ.—1 ի վերա (երկուս.) | սիոնի | ճ. եւ իւ.

եւ քառասուն եւ չորք հազարք, որք ունէին
 զանուն նորա եւ զանունս հաւրն նորա՝ գրեալ
 ի վերայ ճակատուց իւրեանց: ² Եւ լուայ ձայն
 յերկնից՝ իբրեւ զձայն ջրոց բաղմաց՝ եւ իբրեւ
 զձայն սաստիկ որոտման, եւ ձայնն էր զոր
 լուայ՝ իբրեւ զձայն քնարահարաց՝ որք հարկա-
 նէին զքնարս իւրեանց. ³ եւ երգէին երգ նոր
 առաջի աթոռոյն եւ առաջի չորից կենդանեացն
 եւ առաջի ծերունեացն. եւ ոչ կարէի ուսա-
 նել զերգն, բայց հարիւր եւ քառասուն եւ
 չորք հազարքն՝ որք գրեալ էին յերկրէս: ⁴ Սու-
 քա են՝ որ ընդ կանայս ոչ պոռնկեցան, քան-
 զի կուսանք են. սոքա են՝ որք հետեւին գա-
 ուինն ուր եւ երթիցէ. սոքա են՝ որք գնեցան
 ի մարդկանէ երախայրիք Աստուծոյ եւ գառինն,
⁵ եւ ի բերան նոցա ոչ գտաւ ստութիւն,
 քանզի ամբիծք են:

⁶ Եւ տեսի այլ հրշտակ թռուցեալ ի մէջ
 երկնից, զի ունէր աւետարան՝ աւետարանել որ
 նստէին ի վերայ երկրի, եւ ի վերայ ամենայն
 աղբաց եւ ցեղից եւ լեզուաց եւ ժողովրդոց,

եւ իւր | Ե ունեին, Բ ունին | նոյ (երկուս.) | հաւր |
 իւրանց | 2 Ե լուա, Բ լայ (երկուս.) | իւրանց |
 3 զերգան | ճ. եւ իւ. եւ իւրքն | 4 սոքայ (երե-
 վանը) | որք (երկուս.) որ | պոռնկեցան | այլ (երկուս.)
 քանզի | Ե Բ այ | 5 նոյ | ստութի | էին (երկուս.) են |
 6 հզկ | Ե նստեին, Բ-էին | ի վերա (երկուս.) | այմ |
 լեզուաց |

7 զի ասէր ձայնիւ մեծաւ. երկերսէք Ստու-
 ծոյ՝ եւ տնէք նմա փառս, զի եկն եհաս ժա-
 մանակ դատաստանի նորա, եւ երկիր պագէք
 արարչին երկնից եւ երկրի եւ ծովու եւ աղ-
 բերց ջրոց: 8 Եւ սյլ երկրորդ հրշտակն զհետ
 նորա՝ ասելով. անկաւ, կործանեցաւ մեծն Բա-
 բելովն, ի գինւոյ բարկութեան նորա անկան
 ամենայն ազգք: 9 Եւ սյլ երրորդ հրշտակ եր-
 թայր զհետ նոցա՝ ասելով ձայնիւ մեծաւ. որ
 երկիր պագանէ գաղանին եւ պատկերի նորա,
 եւ առնու գրոշմ ի վերայ ճակատու իւրոյ՝
 կամ ի վերայ ձեռին, 10 եւ նա՛ արբցէ ի գինւոյ
 բարկութենէն Աստուծոյ, որ խառնեցաւ անա-
 պակ՝ բաժակին ի բարկութենէ նորա, եւ տան-
 ջեացի հրով եւ ծծմբով առաջի հրշտակաց
 սրբոց եւ առաջի գառինն: 11 Եւ տանջանացն
 ծուխ յաւիտեանս յաւիտենից ելցէ. եւ ոչ
 ունին հանգիստ ի տուէ եւ ի գիշերի՝ որք եր-
 կիր պագանեն գաղանին եւ պատկերի նորա,

7 Ե Բ յւյ | էհաս | նր | ջուրց | 8 հչին | նր (երկտ.) |
 բարելովն | ի գինոյ բարկութե | ամ ազգ | 9 հչին |
 նյ | նր | ի վերա (երկտ.) | 10 ի գինոյ | Ե Բ բար-
 կութենէն (Բ դւ. յօդդ ն) . . . ի բարկութենէ |
 Ե Բ ւյ | նր | ծծմբով | հրշտակաց | 11 յօիտե-
 նից | ի աւէ | յէ Բուր գաղանին եւ յայլէ քրէ՝
 մանր Բուր քրով յաւելաւ են ի լուսնոց, եւ գեղն նոցա
 այսոս նշանս 0 նշանակեալ է ընդ Վջ Բուրցդ երկիր

եւ որ առնու գրոշմ զանուան նորա: 12 Աստ
 է համբերութիւն սրբոցն՝ որք պահեն զպա-
 տուիրանս Աստուծոյ եւ զհաւատսն Յիսուսի:
 13 Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր. գրեա՛.
 երանի մեռելոցն՝ որ ի Տէր մեռանին յայսմ-
 հետէ. այն, ասէ Հոգին, զի հանգիցեն յաշ-
 խատութեանց իւրեանց. քանզի գործք նոցա
 ընդ նմա հետեւին:

14 Եւ տեսի՝ եւ ահաւասիկ ամպ սպիտակ,
 եւ ի վերայ ամպոյն զի նստէր նման որդւոյ
 մարդոյ, ունելով ի գլուխն իւր սրակ ոսկի,
 եւ ի ձեռին իւրում գերանդի սուր յոյժ: 15 Եւ
 սյլ հրեշտակ ելանէր ի յերկնից, աղաղակելով
 մեծաւ բարբառով որ նստէրն ի վերայ ամպոյն.
 առաքեա՛ զգերանդիդ քո եւ հնձեա՛, զի եհաս

պագանեն եւ պատկերի. ըստ նին օրինակէ եւ ի Բ՝
 Բուր գաղանին, առանց եւ ի, երեւ է ի լուսնոց |
 նր (երկտ.) | գրոշմ | 12 եւ (էի. է) | Ե Բ համ-
 բերութի | որ | զպատուիրանս | Ե Բ ւյ | զհաւատս |
 Ե Բ յի | 13 Ե լուա. Բ լա | որ ասէր | որք (էի. է
 որ) | Ե Բ ի ւր | այոյ | Ե յաշխատութեան, որ է
 ներոյ ն քրոյդ յաւելաւ է՝ ց. Բ յաշխատութե | իւ-
 րանց | նյ | 14 ամբ | ի վերա ամպոյն | որդի մար-
 դոյ | ի գլուխ | ի ձեռինն | գերանտի | յէ յոյժ
 յաւելաւ է՝ մանր զգրով է ներոյ Բուր սուր.
 Բ ունէ յոյժ է կորէ Բուրց | 15 հչի | Ե Բ լե-
 դուս | ի յերկնի | ի վերա ամպոյն. առաքեայ
 զգերանդիդ | հնձեայ | էհաս |

Ժամանակ հնձելոյ, քանզի չորացան հունձք երկրիս: ¹⁶ Եւ էարկ զգերանդին իւր որ նստէրն ի վերայ ամպոյն ի վերայ երկրի, եւ հնձեցաւ երկիր: ¹⁷ Եւ այլ հրշտակ եւ ի տաճարէն Աստուծոյ որ յերկինս է, ունելով եւ նա գերանդի սուր: ¹⁸ Եւ այլ հրշտակ եւ ի սեղանոյն, որ ունէր իշխանութիւն ի վերայ հոյ սեղանոյն, եւ ձայնեաց մեծաւ բարբառով այն որ ունէր զգերանդին սուր՝ ասելով. առաքեա՛ զգերանդիդ քո սուր եւ կթեա՛ զողկոյզ երկրի, զի հասեալ է խաղող նորա: ¹⁹ Եւ արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր, եւ կթեաց զայգի երկրիս եւ արկ ի հնձան մեծ բարկութեանն Աստուծոյ: ²⁰ Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ քաղաքին, եւ եւ արիւնն ի հնձանէն մինչեւ ի սանձս ձիոցն, իբրեւ ասպարիզաւք հազար եւ վեցհարիւր:

16 Ե Եարկ, Բ Է - | Ե զգերանդ, ապա է վերայ յերկինս որտե՛ր ճանր Բուր Բրո՛ւ՛ Ես-Ելեալ է՝ ին. Բ զգերանտին | նստէր | ի վերայ, այսպէս ունի Բ զերկինս, Ե Բայն զերկրորդ | ամբոյն | 17 Կշի | Ե Բ ւայ | գերանտի | 18 Կշի | Ե Բ ի (ապ. Բ) սեղանոյն | իշխանութի | Ե Բ ի վերայ (Բ Ես-Ելեալ է վերայ որտե՛ն) | կթեաց | նր | 19 Կշին զգերանտի | ած (Բի.՝ արկ) ի հնձան | բարկութեան | Ե Բ ւայ | 20 Կնձանն | արիւն ի հնձանէն | ի. եւ իճ |

ԳԼ. ԺԵ.

¹ Եւ տեսի այլ նշան յերկինս՝ մեծ եւ սքանչելի. հրշտակս եւթն՝ ունելով արարած զհարուածս, որ նշանակէին եւթն շարագոյնս քան զամենայն չար. զի այնոքիւք կատարեցաւ ցասումն Աստուծոյ: ² Եւ տեսի իբրեւ ծով ապակեղէն՝ խառնեալ հրով, եւ զյաղթող գազանին եւ պատկերի նորա եւ թուոց անուան նորա՝ զի կային ի վերայ ապակեղէն ծովուն, ունել զքնարս Աստուծոյ: ³ Եւ երգէին զերգս Մովսիսի՝ ծառային Աստուծոյ, եւ զերգս գառինն՝ ասելով. մեծ եւ սքանչելի են գործք քո, Տէր Աստուած ամենակալդ. արդար, ճշմարիտ են գործք քո, թագաւոր ազգաց: ⁴ Ո՛վ ո՛չ երկիցէ եւ փառաւորեցէ զանուն քո. զի միայն սուրբ ես, զի ամենայն ազգք եկեցոցն եւ

ԳԼ. ԺԵ. — 1 Կշի է | զհարուածս. որտե՛ն այս խանդարեալ է, զորտե՛ ք. է որտե՛ն զթանօն. | Ե նշանակէին, Բ-էին | զէ (Բի. եւթն երկրորդ) | զւմ | այնոքիւկ | 2 զծով | զպատկերի | նր (երկո.) | ըսթուոց անուան | ի վերայ | Ե Բ ւայ | 3 Ե երգէին, Բ-էին | մովսէսի ծառային | Ե Բ ւայ | յէ են առջին Ես-Ելեալ է է վերայ որտե՛ն. Բ ունի զթար է իւրին | գործ քո ինր ւմ (չյերկն զերկինս Բարդ Ե Ես ունի համարօրտե՛ն) | ամենակալ | են երկր. որտե՛ն | 4 նր | զւմ ազգ երկրի |

երկիր պագցեն առաջի քո, զի արդարութիւնք քո յայտնեցան:

5 Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ եւ ահաւասիկ տաճարն տաղաւարին վկայութեան յերկինս, 6 եւ ելին ի տաճարէն եւթն հրշտակք՝ որք ունէին զեւթն հարուածս, զգեցեալ կտաւս սուրբս եւ սպիտակս, եւ պնդեալ ոսկի գաւուտով զլանջս իւրեանց: 7 Եւ մի ոմն ի չորից կենդանեացն ետ եւթն հրշտակացն եւթն բաժակս ոսկիս՝ լցեալ բարկութեամբ Աստուծոյ կենդանոյ յաւիտեանս յաւիտենից: 8 Եւ լցաւ տաճարն Աստուծոյ ծխով ի փառացն Աստուծոյ եւ ի զաւրութենէ նորա, եւ ոչ ոք կարէր մտանել ի տաճարն՝ մինչեւ կատարեսցին եւթն հարուածքն եւթն հրշտակացն:

Ե արդարութիւք, Բ-Թի | 5 նախ տաղաւարահարաց Գրեալ, յետոյ ուղեւոր տաղաւարին | Ե Բ վկայութիւ | 6 ելին ին, սխալմաթ կրկնութեան վերջովանի | Է հրշտակք | Ե ունեին, Բ-էին | զէ հարուածս, սգեցեալ կտաս սքս | պնտեալ | Ե Բ գաւ (Բ գ օ)տով | իւրանց | 7 Է հրեշտակին Է | Ե Բ բարկութիւ ան | 8 Ե Բ ան, այսպէս եւ փոքր | ի զաւրութենէ նր | Է հարուածքն Է հրեշտակացն |

ԳԼ. ԺԶ.

1 Եւ լուայ ի մեծ բարբառոյ յերկնից՝ ասելով եւթն հրշտակացն, երթայք եւ հեղէք զեւթն բաժակ ցառմանդ Աստուծոյ: 2 Եւ գնաց առաջինն եւ եհեղ զբաժակն իւր յերկիր, եւ եղեն վերք մեծամեծք եւ չարաչարք ի վերայ մարդկան, որ ունէին զգրոշմ գազանին, եւ երկիր պագին պատկերի նորա:

3 Եւ երկրորդն եհեղ զբաժակն իւր ի ծով, եւ եղեւ արիւն իբրեւ սպանելոյ, եւ ամենայն կենդանի մեռաւ՝ որ ի ծովուն էին:

4 Եւ երրորդն եհեղ ի գետս եւ յաղբերս ջրոց, եւ եղեւ արիւն: 5 Եւ լուայ ի հրշտակէն ջրոց՝ զի ասէր, արդար ես, էն՝ էդ՝ սուրբդ, զի զայս դատեցար, 6 զի զարիւն սրբոց եւ մարգարէից հեղին, եւ ետուր դոցա ըմ:

ԳԼ. ԺԶ. — 1 Ե լուա. Բ լա | երկնից | Է հրեշտակացն | զէ | Ե Բ ան | 2 Էհեղ | զբաժակ | վերք | չարաչար ի վերայ | Ե ունեին, Բ-էին | զգրոշմ | երկիրպագանէին | 3 Էհեղ | ան | Ե եին, Բ էին | 4 Էհեղ | աղբեր | 5 Ե լուա. Բ լա | Ե Բ ի հր(ե)շտակին, սինեբե- Գրե Լեդու | որ ասէր | զայդ դատեցար | 6 սրբոցն | մարգարէիցն | Ե Բ Գրե. ետուր դոցա ունին՝ ետ սրբոց(ն Բ), սնեբիբայ սն- մարգարութեամբ ընթրինակողաց խառնակեալ Գրե-Լեդու, զոր

պել արիւն. արժանի են. ⁷ Եւ լուայ ի սե-
ղանոյն՝ զի ասէր. այո՛, Տէր Աստուած ամենա-
կալդ, ճշմարիտ եւ արդար են դատաստանք քո:

⁸ Եւ չորրորդն հեղոյր զբաժակն իւր ի
վերայ արեգականն, եւ տուաւ նմա տապա-
ցուցանել զմարդիկ հրով. ⁹ Եւ տապապան մար-
դիկ զտապումն, եւ հայհոյեցին զանունն Աս-
տուծոյ՝ որ ունէր իշխանութիւն ի վերայ հա-
րուածոցս այսոցիկ, եւ ոչ զղջացան՝ տալ նմա
փառս:

¹⁰ Եւ հինգերորդն եհեղ զբաժակն իւր ի
վերայ աթոռոյ գազանին. եւ եղեւ թագաւո-
րութիւն նորա խաւարեալ, եւ ծամէին զե-
զուս իւրեանց ի սաստիկ ցաւոյն, ¹¹ Եւ հայ-
հոյէին զԱստուած երկնից ի ցաւոց իւրեանց,
եւ ի գործոց իւրեանց ոչ զղջացան:

¹² Եւ վեցերորդ հրշտակն եհեղ զբաժակն
իւր ի վերայ գետոյն մեծ Եփրատայ. եւ չո-
րացաւ ջուրն նորա, զի պատրաստեցէ ճա-

դասարձ դասեցայ ուղղել ըստ յոանարէն բնագրին |
7 Ե լուա. Բ լայ | որ (գիւ. զի) | այոյ | ԵԲ ար
արձ | 8 ի վերա | տուաւ | զմարդիք | 9 մարդիք |
Ե հայհոյեցին, Բ-հոյ- | զանունն | ԵԲ ար | ԵԲ իշ-
խանութի | ի վերա հարուածոցս | 10 Էերորդն |
ԵԲ ի վերա | թագաւորութի նր | իւրանց | ցոյն |
11 Ե հայհոյէին, Բ-հոյ- | ԵԲ զարձ | ի ցոոց | իւ-
րանց (երկո.) | 12 վեցերորդ հղին էհեղ | ԵԲ ի
վերա | գետոյն երրադայ մեծ | ջուր նր |

նապարհ թագաւորին յարեւելից կողմանէ: ¹³ Եւ
տեսի ի բերանոյ գազանին եւ ի բերանոյ վի-
շապին եւ ի բերանոյ սուտ մարգարէին ոգիս
երիս սիղծս՝ իբրեւ զգորտս. ¹⁴ քանզի են շունչք
դիւայ՝ որ ունին նշանս, եւ ելանեն ի վերայ
թագաւորաց երկրիս ամենայնի, եւ ժողովին
զնոսա առ ի պատերազմ մեծին Աստուծոյ ամե-
նակալի: ¹⁵ Ահաւասիկ գամ իբրեւ զգող. երա-
նի որ արթուն է, եւ որ պահէ զհանդերձս
իւր, զի մի՛ մերկ գնացէ, եւ տեսցեն զան-
ձեւութիւն նորա: ¹⁶ Եւ ժողովեաց զնոսա ի տե-
ղին՝ անուանեալ երբայեցերէն Առմազեգովն:

¹⁷ Եւ եւթներորդ հրեշտակն եհեղ զբա-
ժակն իւր ի վերայ աւդոյ. եւ ել ձայն մեծ
յերկնից յաթոռոյն: ¹⁸ Եւ եղեն փայլատակ-
մունք եւ որոտմունք, եւ շարժումն եղեւ
մեծ, որպէս չիք եղեալ ի սկզբանէ՝ յորմէ հետէ
եղեն մարդիկ ի վերայ երկրի՝ այսպիսի շար-
ժումն մեծ: ¹⁹ Եղեւ քաղաքն մեծ յերիս բա-
ժինս, եւ քաղաքքն աղգաց անկան. եւ մեծն
Բաբելոնն յիշեցաւ առաջի Աստուծոյ, տալ նմա

13 ուղ գորտս | 14 ի վերա | արմի | ժողովին զնս
առ ի պատերազմն | ԵԲ ար | ամենակալ | 15 զհան-
տերձս | գնացէ | ԵԲ զանձեւութի | նր | 16 զնս
անուանեալ | «Խաւմսիք քրաց ունն ԵԲ առնադե-
(Բէ)գովն. հմմտ. ի սորե- զթանօն. յանուոր յայդ |
17 Էերորդ հղին էհեղ | ի վերա | 18 շարժումնք |
ոն | մարդիք ի վերա | 19 ԵԲ ար |

զբաժակն գինւոյ ցասման նորա: ²⁰ Եւ ամենայն կողքք փախեան, եւ լերինք ո՛չ գտան: ²¹ Եւ կարկուտ մեծ իբրեւ զտաղանդ իջանէր յերկնից ի վերայ մարդկան. եւ հայհոյեցին մարդիկ զԱստուած յերկինս՝ վասն կարկտին, զի մեծ էին հարուածք նորա:

ԳԼ. ԺԷ.

¹ Եւ եկն մի ոմն յեւթն հրշտակացն՝ որ ունէին զեւթն բաժական, եւ խաւսեցաւ ընդ իս՝ ասելով. եկ, եւ ցուցից քեզ զգատաստանն մեծ պոռնկին՝ որ նստի ի վերայ ջրոց բազմաց, ² ընդ որում պոռնկեցան թագաւորք երկրի, եւ արբեցան բնակիչք երկրի ի գինւոյ պոռնկութեան նորա: ³ Եւ տարապարտ հոգւով: Եւ տեսի կին՝ զի նստէր ի վերայ կարմիր գա-

գինոյ | նր̄ | 20 ամ | 21 զտաղանդ, «յողե»
Լուի էն) «ղղէլի սիւլաբերդ» Ե՝ վտաղանդ, Բ՝ վտա-
ղանտ. — Գ. է «սորե» զժանօլ. | ի վերա | Ե հայհոյե-
ցին, Բ-հոյ- | մարդիք | ԵԲ զամծ | Ե եին. Բ էին |
հարւածք նր̄ |

ԳԼ. ԺԷ.—1 է հրեշտակացն | որ ունէր զէ բա-
ժակն | խօսեցաւ | պոռնկին | ի վերա | 2 պո-
ռնկեցան | ի գինոյ պոռնկութեան նր̄ | 3 ցա-
ղաֆո խաւսակ ընկերցո՞ւթոյդ տարապարտ, զոր ԵԲ Բ-
օրինակ գրեն, Գ. է «սորե» զժանօլ. ցայդ Բաւ | ի վե-

ղանի, եւ լի էր անուամբք հայհոյութեան, ու-
նէր գլուխս եւթն եւ եղջերս տասն, ⁴ Եւ կինն
էր զգեցեալ ծիրանի եւ կարմիր, եւ զարդա-
րեալ ոսկւով եւ մարգարտով եւ պատուա-
կան ակամբք, ունելով բաժակ ոսկի ի ձեռին
իւրում, եւ լի էր պղծութեամբ եւ անմա-
քուր պոռնկութեամբ, ⁵ եւ ի վերայ ճակա-
տու նորա գրեալ անուն, խորհուրդ, մեծ Բա-
բելոն, մայրն պղծութեանց եւ պոռնկաց եր-
կրիս: ⁶ Եւ տեսի զկինն արբեալ արեամբ սրբոց
եւ արեամբ վկայիցն Յիսուսի. եւ զարմացայ՝
տեսեալ զնա՝ զարմացումն մեծ: ⁷ Եւ ասէ ցիս
հրշտակն. ընդէր զարմացար. ես ասացից քեզ
զխորհուրդ կնոջս եւ զգազանիս՝ որ բարձցէ
զսա, որ ունի զեւթն գլուխս եւ զտասն եղ-
ջերս: ⁸ Զգազանդ զոր տեսեր՝ որ էր, եւ չէ՛,
եւ հանդերձեալ է ելանել յանդնդոց՝ եւ ի
կորուստ երթալ. եւ զարմացին ամենեքեան՝
որ բնակեալ են ի վերայ երկրի, որոց ո՛չ է

րա | անւամբք հայհոյութե | եւ գլուխս է | եղ-
ջերս Ժ. | 4 ըսգեցեալ | պատուական | ԵԲ պղծու-
թք . . . պոռ(Բը)նկութք | 5 ԵԲ ի վերա | նր̄ |
բարեւոյն | մայր պղծութեց | 6 սրբոցն | վկայից |
ԵԲ յի | ԵԲ զարմացա | 7 հչին | կնոջս | զէ | զԺ
եղջիւրս | 8 զգազանտ. — «յլայլեալ է էմսո» հա-
րածէ», զոր Գ. է «սորե» զժանօլ. ցայդ Բաւ | յան-
տընտոց | ամէնեքեան | ի վերա |

գրեալ անուն ի գիրս կենաց՝ ի սկզբանէ աշխարհիս, տեսանելով զգազանն՝ զի էր, եւ չէ, եւ առնթեր լիցի: ⁹ Աստ միտք՝ որ ունի զիմաստութիւն: Եւթն գլուխքն՝ եւթն լերինք են, ուր կինն նստի ի վերայ նոցա, ¹⁰ եւ թագաւորք եւթն են. հինգն անկան, եւ միւսն չեւ եւս է եկեալ, եւ յորժամ եկեսցէ՝ պարտ է նմա սակաւ մի մնալ: ¹¹ Եւ գազանն՝ որ էր եւ ոչ եւս է, եւ նա ութերորդ է, եւ է յեւթանց անտի, եւ ի կորուստ երթայ: ¹² Եւ զտասն եղջերսն զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են, որոց զթագաւորութիւնն չեւ եւս են առեալ. իշխանութիւն իբրեւ զթագաւորս ի մի ժամ առնուն ընդ գազանին: ¹³ Սորա մի միտս ունին, եւ զզաւրութիւն իւրեանց գազանին տան: ¹⁴ Սորա ընդ գառինն պատերազմեսցին. եւ գառնն յաղթեսցէ նոցա, զի տէր է տերանց եւ թագաւոր է թագաւորաց, եւ որ ընդ նմա՝ կոչեսցեալ են եւ ընտրեալք եւ հաւատացեալք: ¹⁵ Եւ ասաց ցիս. ջուրս՝ զոր

9 Ե Բ զիմաստութի | երկուսն եւթն երեւալ են թագաւորքն է | ի վերա նոց | 10 Էն | միուսն | սակաւ մի | 11 Ըբերորդ | էանց (էիւ. յեւթանց) | է երթա, Բ-Յ | 12 զէ եղջիւրսն | Ժ | զթագաւորութիւն | Ե Բ իշխանութի | 13 Ե Բ զ(դու. Բ)զաւրութի | իւրանց | 14 պատերազմեսցեն | նոց | յոր (նաեւ է) յորանց | Թգր | Թգրաց |

տեսեր, ուր նստի պոռնիկն, ժողովուրդն եւ բազմութիւնք են, եւ աղաք եւ լեզուք: ¹⁶ Եւ տասն եղջերսն զոր տեսեր՝ դատեսցեն զբողն, եւ անապատ եւ մերկ արասցեն զնա, եւ զմարմինս նորա կերիցեն՝ եւ զնա այրեսցեն հրով: ¹⁷ քանզի Աստուած ետ ի սիրտս նոցա՝ առնել զկամս նորա, եւ առնել մի կամս, եւ տալ զթագաւորութիւնս նոցա գազանին՝ մինչեւ կատարեսցի բանն Աստուծոյ: ¹⁸ Եւ կինն զոր տեսեր՝ է քաղաք մեծ, որ ունի թագաւորութիւն ի վերայ երկրի:

ԳԼ. ԺԸ.

¹ Յետ այսորիկ տեսի հրշտակ իջեալ ի յերկնից, ունելով իշխանութիւն մեծ, եւ երկիր լուսաւորեցաւ ի փառաց նորա: ² Եւ աղաղակեաց ձայնիւ հզաւր՝ ասելով. անկաւ, անկաւ Բաբելոն մեծ, եւ եղեւ բնակութիւն դիւաց, եւ արգելան ամենայն սցոյ սղծոյ

15 բազմութիւք | ազգ | 16 Ժ եղջիւրսն | տերն (էիւ. տեսեր) | նոց | 17 Ե Բ ան | նոց (երկուսն) | նոց | Ե Բ զթագաւորութիւս | Ե Բ ան | 18 Ե թագաւորութի, Բ զ — թիւն | ի վերա | ԳԼ. ԺԸ. — 1 հչի | ի անջն դուստ | իշխանութի | նոց | 2 բաբելոն | Ե բնակութի, Բ-Թք | էիւ. արգելան Ե Բ փոքնայն էրեն՝ արգելաւ, զոր դուստ

եւ ատեցելոյ, եւ պահապան ամենայն ոգւոյ անսրբոյ եւ ատեցելոյ. ³ զի ի բարկութենէ գինւոյ պոռնկութեան նորա անկան ամենայն ազգք, եւ թագաւորք երկրի ընդ նմա պոռնկեցան, եւ վաճառականք՝ երկրիս ընդ նմա պոռնկեցան, ի զաւրութենէ վրիբակութեանց նորա մեծացան: ⁴ Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ ասելով. ելէք ի դմանէ, ժողովուրդք իմ, զի մի հաղորդիցիք ի մեղաց դորա, եւ ի հարուածոց դորա զի մի առցէք. ⁵ զի կցեցաւ դորա մինչեւ յերկինս, եւ յիշեաց Աստուած զանիրաւութիւնս նորա: ⁶ Հատուցէք դմա սրպէս հատոյցն ձեզ, եւ կրկնեցէք դմա երկպատիկ ըստ գործոց իւրոց. բաժակաւն սրով խառնեաց՝ խառնեցէք դմա կրկին. ⁷ որչափ փառաւորեաց զինքն եւ վրիբակեաց, այնչափ հատուցէք դմա տանջանս եւ սուգ. զի ի

Հաճ ընտեցաւ ինչ ուղղել ըստ վերոյեղելոյդ. առ այդ որպէս եւ առ հետագայ բարդ պահապան Գ. ի սորբեղծանօք. | ամ, այսպէս եւ յետոյ | 3 բարկութենէ, առանց նախորդի | Ե Բ պոռ (Բ Ը) նկութե | նր (երկոտ.) | անկաւ ամ ազգ | պոռնկեցան | պոռնկեցաւ, ի զաւրութենէ վրիբակութեց | 4 Ե լուա. Բ Լա | էլէք | ժողովորդ | դորայ | ի հարւածոց | 5 զինէ կցեցաւ պահասէ բար ինչ յերկոտին օրինակսդ Ե Բ, ըրօք Գ. ի ծանօք. | Ե Բ ամ | Ե զանիրաւութիս, Բ-Թի | նր | 6 որպս | խառնէցէք |

սրտի իւրում ասաց եթէ՛ նստիմ դչիոյ յաւխտեան, եւ այրի ոչ եւս եմ, եւ սուգ ոչ ատեցի: ⁸ Վասն այսորիկ ի միում աւուր եկեսցեն տանջանք նորա՝ մահ եւ սուգ եւ սով, եւ հուր այրեսցէ զնա. զի հզաւր է Տէր Աստուած՝ որ դատեցաւն զնա:

⁹ Եւ լայցեն եւ կոծեցեն թագաւորք երկրիս ի վերայ նորա, որք ընդ նմա պոռնկեցան եւ վրիբակ խաղային, յորժամ տեսցեն զձուխ կիզման նորա, ¹⁰ ի հեռաստանէ կալով վասն երկիւղի եւ տանջանաց նորա. վայ, վայ, քաղաք մեծ, Բաբելոն, քաղաք հզաւր, զի ի միում ժամու եկին դատաստանք քո: ¹¹ Եւ վաճառականք երկրիս լայցեն եւ սգայցեն ի վերայ նորա, զի զբեռն նոցա ոչ որ գնէ. ¹² զբեռն ոսկոյ եւ քարի պատուականի եւ բեհեզի եւ ծիրանւոյ եւ կերպասոյ եւ որդան, եւ զամենայն փայտ թիւինւոյ եւ ամենայն անաւթ փղոսկրեաց եւ ամենայն անաւթ ի փայտէ պատուականէ եւ պղնձոյ եւ երկաթոյ եւ կճոյ, ¹³ եւ կինամոնն եւ ամենայն

7 Թէ | 8 նր | Ե Բ ար ամ | 9 Ե Բ ի վերա | նր (երկոտ.) | պոռնկեցան | 10 նր | Ե Բ Լա Լա զինէ | Ե Բ | Ե Բ վայ վայ պահասէ ինչ յերկ. օրին. Ե Բ | 11 ի վերա նր | նր | 12 ոսկոյ | պատուականի | զամ | ամ (երկոտ.) | Ե փղոսկրեա, Բ-Յ | փայտէ (առանց նախորդի) պատուականէ | պղնձոյ | 13 ամ |

խուռնկ եւ եւզ եւ կնդրուկ եւ գինի եւ
 ձէթ եւ նաչիհ եւ ցորեան, եւ արջառ եւ
 ոչխար, եւ ձիոց եւ կառաց եւ մարմնոց եւ
 ոգւոց մարդկան. ¹⁴ եւ ժամանակ ցանկութեան
 անձինքո գնաց ի քէն, եւ ամենայն պարարտ
 եւ սպիտակ կորեալ ի քէն, եւ ոչ եւս
 գտցես զայդ: ¹⁵ Վաճառականք այսոքիւք՝ մե-
 ծացան ի սմանէ, ի հեռաստանէ կալով վասն
 երկիւղի եւ տանջանաց նորա՝ լալով եւ սուգ
 առնելով, ¹⁶ եւ ասելով. վայ, վայ, քաղաք
 մեծ, որ արկեալ էր զիւրեալ բեհեզ, որդան,
 ոսկւով եւ քարիւ պատուականաւ եւ մարգար-
 տով, զի ի միում աւուր աւերեցաւ այսչափ
 մեծութիւն: ¹⁷ Եւ ամենայն աւար, եւ ամե-
 նայն որք ի տեղիս նաւեն, եւ նաւազք եւ
 որ միանգամ գործեալք գործեն, ի հեռաս-
 տանէ կացցեն՝ ¹⁸ աղաղակեսցեն՝ տեսանելով
 զձուխ կիզման նորա, ասելով. ո՞ նման է քա-

իւզ | կնտրուկ | ձէթ | կառոց | 14 Ե Բ ցանկու-
 թիւ | ամ | սպ | 15 Իմաստ հասարակ ըստ Իսթ Խան-
 ֆարեալ է. հմմտ. զժանօթ. ցայս համար | նր | սուք |
 16 զիւրաւ | որդեան | Ե պատուականեալ. Բ պա-
 տականիւ | Ե մարգարտուով, Բ-տիւ | աւիրեցաւ |
 Ե Բ մեծութի | 17 ամ, այսպէս է- մե-սոր | Ե Բ աւ-
 ար, այսպէալ Գրո-թիւն, զորսէ որ. Ի ժանօթ. | միան-
 կամ | Ե Բ գործաւք, զոր համարիմ ուղղէն՝ գործեալք.
 այլ է- հմմտ. զժանօթ. Ի Բարդ | 18 նմանէ |

ղաքիս մեծի: ¹⁹ Եւ արկին հող ի վերայ գլխոց
 իւրեանց, աղաղակեցին ձայնիւ մեծաւ՝ լա-
 լով եւ սգալով եւ ասելով. վայ, վայ, քա-
 ղաք մեծ, որ այժմ մեծացաք ամենքեան՝
 որք ունէաք զնաւս ի ծովու՝ ի պատուակա-
 նութեան նորա, զի ի միում ժամու անարգե-
 ցաւ: ²⁰ Ուրախ լէր ի վերայ նորա, երկինք
 եւ սուրբ առաքեալք եւ մարգարէք, զի դա-
 տեցաւ Աստուած զգառաստան ձեր ի նմանէ:
²¹ Եւ առ հրշտակ մի հզաւր՝ քար իբրեւ
 զերկան մեծ, եւ ընկէց ի ծով՝ ասելով. այս-
 պէս յարձակմամբ անկցի Բաբելոնն մեծ քա-
 ղաք, եւ ոչ եւս գտցի անդր: ²² Եւ ձայն
 քնարերգոց եւ երաժշտականաց եւ փողարաց
 եւ փողոց՝ ոչ եւս լուիցին ի քեզ, ²³ եւ լոյս
 ճրագի ոչ եւս երեւեսցի ի քեզ, եւ ձայն
 փեսայի ոչ եւս լուիցի ի քեզ. զի վաճառա-
 կանք քո էին մեծամեծք երկրի, զի կախար-
 դութեամբ քով մուրեցան ամենայն ազինք:

19 Ե Բ ի վերա | իւրանց | սգով (ԻԻԿ՝ սգալով) |
 այժմն | ամենքեան | Ե Բ ի պատուա(Բ-ւա)կանու-
 թիւ | նր. — Իմաստ Բանից աստէն ցայս համարի Խան-
 ֆարեալ է. զորսէ որ. Ի ժանօթ. | 20 ի վերա նր | սք |
 Ե Բ ամ | 21 հշ | ընկեց | այսպիս | 22 ԻԻԿ. լուի-
 ցին (լա- է-ս՝ լուիցի)՝ Բ-ի Բէ Լի Գրե Լրե-դ-ի-ս-
 ունէն Ե լուիցեն, Բ լիցեն | 23 Ե Ե(Բէ)ին |
 Ե Բ կախարդութիւ | ամ |

24 եւ ի նմա ամենայն արիւն սրբոց եւ մարգարէից գտաւ, եւ ամենայն խողխողելոց ի վերայ երկրի:

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ յետ այսորիկ լուայ ձայն բազմութեան յերկնից մեծ՝ ասելով. ալէլուիա, փրկութիւն եւ փառք Աստուծոյ մերոյ. 2 զի ճշմարիտ եւ արդար են դատաստանք նորա, զի դատեցաւ զպոռնիկն մեծ որ ապականեաց զերկիր ի պոռնկութեան իւրում, եւ խնդրեաց զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ի ձեռաց նորա: 3 Եւ կրկին ասացին. ալէլուիա, եւ ծուխ նորա ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից: 4 Եւ անկանքսան եւ չորք ծերքն՝ եւ չորք կենդանիքն, եւ երկիր պագին Աստուծոյ՝ որ նստի ի վերայ աթոռոյն, ասելով. 5 աւրհնեցէք, աւրհնեցէք զԱստուած ամենայն ծառայք նորա, եւ ոյք

24 ամ (երկնից) | ի վերա |

ԳԼ. ԺԹ. — 1 Ե լուա. Բ լա | բազմութիւն | ալէլուիայ | փրկութիւն | Ե Բ ամ | 2 նի (երկնից) | Ե Բ ի պոռնկութիւն | խնդրեաց | 3 քի. ծուխ նորա Ե Բ ասին՝ ծուխն որ, որ լեւեալ լի քրիստոսի է, եւ լեւեալ լի քրիստոսի է, զորով որ ի ծառայից. | 4 իք ծերքն | Ե Բ ամ | ի վերա | 5 անցէք անցէք | Ե Բ ամ | ամ |

երկնից ի նմանէ, եւ փոքունք եւ մեծաւ մեծք: 6 Եւ լուայ ձայն իբրեւ բազմութեան մեծի եւ իբրեւ զձայն ջրոց բազմաց, իբրեւ զձայն հզաւր որոտմանց, ալէլուիա, եւ թագաւորեաց ի մեզ Տէր Աստուած ամենակալ: 7 Եւ խնդամք եւ ցնծամք, եւ տացնէք փառս նմա, վասն զի կրկին ի հարսանիս իւր գառինն, եւ կինն՝ հարսն նորա պատրաստեաց զինքն. 8 եւ տուաւ նմա՝ զի արկցէ զնովաւ բեհեզ սպիտակ լուսափառ սուրբ. քանզի բեհեզն արդարութիւնք սրբոցն են: 9 Եւ ասէնցիս. գրեա՛. երանելիք են՝ որ կոչեալ են յընթրիս գառինն: Եւ ասէնցիս. այս բանք ճշմարիտ են Աստուծոյ: 10 Եւ անկայ առաջի ստից նորա եւ երկիր պագի նմա: Եւ ասէ. տէս, միթէ. ծառայակից քո եմ եւ եղբարց քոց՝ որք ունին զվկայութիւնն Յիսուսի. Աս.

6 լուա. Բ լա | բազմութիւն | ալէլուիայ. — գառինն Ե Բ ամ | 7 ցնծամք | հարսն քանիցս վասն զի կրկին փրկեալ գառինն, զոր փառսն ասին Ե Բ, որով լուսաւ է. որ. զանոն. յայս համար | նի | 8 տուաւ | սք | արդարութիւնք | 9 զերկնից ասէն քրիստոսի է՝ ասեն, եւ Բ ասէ զանոն. ասեն, եւ զերկն. ասէ | կոչեցեալ | Ե անոն զքրիստոսի յընթրիս. Բ յընթրիս | Ե Բ ամ | 10 Ե անկա, Բ-յ | նի | երկրպագի | զվկայութիւնն | Ե յի ամ. Բ ամ յի |

որք առին զչնորհս գաղանին՝ եւ զերկրպագուս պատկերի նորա. կենդանւոյն ընկեցին ի վիճ հրոյն բորբոքելոյ ծծմբով. ²¹ Եւ մնացեալքն սպաւնան սրով հեծելոցն ի բերանոյ նորա. եւ ամենայն թռչունք յագեցան ի մարմնոյ նոցա.

ԳԼ. Ի.

¹ Եւ տեսի հրշտակ զի իջանէր յերկնից, ունելով զբանալիս անդնդոց եւ շղթայ մեծ ի ձեռին իւրում: ² Եւ կալաւ զվիշապն մեծ, զաւճն զառաջին, որ է մատնիչ եւ սատանայ, եւ կապեաց զնա զհազար ամ: ³ յանդունդս, եւ կապեաց եւ փակեաց եւ կնքեաց ի վերայ նորա, զի մի եւս մոլորեցուցէ զազինս, մինչեւ կատարեսցի հազար ամն. եւ յետ այսորիկ պարտ է լուծանիլ ի փոքր ժամանակ:

⁴ Եւ տեսի աթոռս, եւ նստան ի նոսա,

20 նր, այսպէս եւ մեծսր | 21 ի բերանս նր. պեղէս այս խոնքարեալ է յերկ. օրին. ԵԲ. հմմտ. զծանօթ. | ամ | ի մարմնոց նց |

ԳԼ. Ի. — 1 հշղ | անտընդոց | ԵԲ շղթա | ի ձեռինն | 2 սատանա | իւ (արանց նախորդի) ամ | 3 յանտունտս. — արաւոյ բարս ինչ պակասեն յերկնօն օրին. ԵԲ. — հմմտ. խոնքարեացն զծանօթ. յայս համար | ի վերա նր | իւ ամ | 4 ԵԲ փիլ. աթոռս նին՝ յայտնապէս գրէ «խաւմօթ» աթոռ | ի նս |

եւ գատաստան տուաւ նոցա, եւ զանձինս չարչարելոցն վասն անուանն Յիսուսի եւ վասն Բանին, որք ոչ պագին երկիր գաղանին եւ պատկերի նորա, եւ ոչ առին դրոշմ ի վերայ ճակատու եւ ձեռին իւրեանց, եւ կեցցեն եւ թագաւորեսցեն ընդ Քրիստոսի զհազար ամ: ⁵ Եւ մնացորդք մեռելոցն ոչ եւս եկեսցեն, մինչեւ կատարեսցին ի վերայ նոցա հազար ամն: Այս է առաջին յարութիւնն: ⁶ Երանելի են եւ սուրբ՝ որ ունին մասն յարութեան առաջնումն. զի ի վերայ այսոցիկ երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն, այլ են քահանայք Յիսուսի Քրիստոսի, եւ թագաւորեսցեն ընդ նմա զհազար ամ:

⁷ Եւ յորժամ կատարեսցի հազար ամն՝ լուծցի սատանայ, եւ ելցէ ի բանդէն՝ ի կապանաց իւրոց, ⁸ եւ ելցէն մոլորեցուցանել զազինս՝ որք են ի չորս անկիւնս երկրի, եւ

տուաւ նց | վս, այսպէս եւ մեծսր | անուանն | ԵԲ յի | նր | ԵԲ ի վերա | ճակատուն | ի վերա ձեռինն իւրանց | ԵԲ քի | զիւ ամ | 5 ոչ եւս եկեսցեն, — «եւ ինչ կայ ի պեղումն», «սկս որոյ ք. խոնքարեացն զծանօթ. յայս համար | կատարեսցի ի վերա նց իւ | յարութիւնն | 6 սք | ԵԲ յարութիւն | յառաջնումն | ի վերա այնոցիկ | իշխանութի | քհյք | ԵԲ յի քի | թիբեսցեն | զիւ ամ | 7 իւ ամն | սատանա | ի բանտէն | 8 ԵԲ ելցեն |

զԳովզ եւ զՄագովզ, եւ ժողովել զնոսա առ ի պատերազմ, որոց թիւն է իբրեւ զաւազ ծովու: ⁹ Եւ ելցեն ի վերայ լայնութեան երկրիս, եւ պատերազմեցին ընդ բանակս սրբոցն եւ ընդ քաղաքն սիրելի. եւ էջ հուր յԱստուծոյ յերկնից եւ եկեր զնոսա: ¹⁰ Եւ բանսարկուն՝ որ մոլորեցոյց զնոսա՝ ընկեցաւ ի լիճ հրոյն եւ ծծմբոյն, ուր գազանն եւ սատանայ մարգարէն, եւ տանջեցին ի տուէ եւ ի գիշերի յաւիտեանս յաւիտենից:

¹¹ Եւ տեսի աթոռ մեծ եւ սպիտակ եւ որ նստէր ի վերայ նորա, յորոյ երեսաց փախեալ երկին եւ երկիր, եւ տեղի ոչ գտաւ նոցա: ¹² Եւ տեսի զմեռեալս՝ եւ զմեծամեծս եւ զփոքունս, որ կային առաջի աթոռոյն, եւ գիրս բացան, եւ այլ գիրս բացան՝ որ են կենդանութեան. եւ դատեցան մեռեալքն ի գրելոցն ի գիրսն՝ եւ գործք նոցա: ¹³ Եւ ետ ծով զմեռեալսն որ ի նմա էին: ¹⁴ Եւ մահ եւ դժոխք ընկեցան ի լիճ հրոյն: Սա է

զնս | առ ի պատերազմն | 9 լայնութե | է պատերազմեցեն, Բ-ցին | ԵԲ յայ | զնս | 10 զնս | է ծրծմբոյն, Բ ծծմբ- | ի տուէ | 11 սպ | ի վերա նթ | ի նս (էիկ. նոցա) | 12 կաին | ԵԲ կենդանութե | եւ ի գործք նյ | 13 Ե եին. Բ էին |

եւ դատաստան տուաւ նոցա, եւ զանձինս չարչարելոցն վասն անուանն Յիսուսի եւ վասն Բանին, որք ոչ պագին երկիր գազանին եւ պատկերի նորա, եւ ոչ առին դրոշմ ի վերայ ճակատու եւ ձեռին իւրեանց, եւ կեցցեն եւ թագաւորեցցեն ընդ Քրիստոսի զհազարամ: ⁵ Եւ մնացորդք մեռելոցն ոչ եւս եկեացեն, մինչեւ կատարեցին ի վերայ նոցա հազար ամն: Այս է առաջին յարութիւնն: ⁶ Երանելի են եւ սուրբ՝ որ ունին մասն յարութեան առաջնումն. զի ի վերայ այսոցիկ երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն, այլ են քահանայք Յիսուսի Քրիստոսի, եւ թագաւորեցցեն ընդ նմա զհազար ամ:

⁷ Եւ յորժամ կատարեցի հազար ամն՝ լուծցի սատանայ, եւ ելցէ ի բանդէն՝ ի կասանայ իւրոց, ⁸ եւ ելցէն մոլորեցուցանել զազինս՝ որք են ի չորս անկիւնս երկրի, եւ

տուաւ նյ | վս, «յագե» եւ «Բ-որ» | անւանն | ԵԲ յի | նթ | ԵԲ ի վերա | ճակատուն | ի վերա ձեռինն իւրանց | ԵԲ քի | զիւ ամ | 5 ոչ եւս եկեացեն, — «Բաւ էնչ էայ է որեղ-» «սէ» որոյ որ. «Խնարհ-» «գոյն զթանօլն. յայ» համար | կատարեցի ի վերա նյ իւ | յարութիւնն | 6 սթ | ԵԲ յարութե | յառաջնումն | ի վերա այնոցիկ | իշխանութի | քհյք | ԵԲ յի քի | թիբեացեն | զիւ ամ | 7 ս ամն | սատանա | ի բանտէն | 8 ԵԲ ելցեն |

զԳովզ եւ զՄագովզ, եւ ժողովել զնոսա առ ի պատերազմ, որոց թիւն է իբրեւ զաւազ ծովու: ⁹ Եւ ելցեն ի վերայ լայնու- թեան երկրիս, եւ պատերազմեսցին ընդ բա- նակս սրբոցն եւ ընդ քաղաքն սիրելի. եւ էջ հուր յԱստուծոյ յերկնից եւ եկեր զնո- սա. ¹⁰ եւ բանսարկուն՝ որ մոլորեցոյց զնոսա՝ ընկեցաւ ի լիճ հրոյն եւ ծծմբոյն, ուր գա- զանն եւ սատանայ մարգարէն, եւ տանջե- ցին ի տուէ եւ ի գիշերի յաւիտեանս յաւ- իտենից:

¹¹ Եւ տեսի աթուռ մեծ եւ սպիտակ եւ որ նստէր ի վերայ նորա, յորոյ երեսաց փա- խեաւ երկին եւ երկիր, եւ տեղի ոչ գտաւ նոցա: ¹² Եւ տեսի զմեռեալս՝ եւ զմեծամեծս եւ զփոքունս, որ կային առաջի աթուռոյն, եւ գիրս բացան, եւ այլ գիրս բացան՝ որ են կենդանութեան. եւ դատեցան մեռեալքն ի գրեւոցն ի գիրսն՝ եւ գործք նոցա. ¹³ Եւ ետ ծով զմեռեալսն որ ի նմա էին: ¹⁴ Եւ մահ եւ դժոխք ընկեցան ի լիճ հրոյն: Սա է

զնս | առ ի պատերազմն | 9 լայնութե | Ե պա- տերազմեսցեն, Բ-ցին | Ե Բ յայ | զնս | 10 զնս | Ե ծծմբոյն, Բ ծծմբ- | ի տուէ | 11 սպ | ի վերա նր | ի նս (գիւ. նոցա) | 12 կային | Ե Բ կենդա- նութե | եւ ի գործք նյ | 13 Ե եին. Բ էին |

մահն երկրորդ: ¹⁵ Որ ոչ գտաւ գրեալ ի գիրս կենդանութեան՝ ընկեցաւ ի լիճ հրոյն:

ԳԼ. ԻԱ.

¹ Եւ տեսի զերկինս թափուր՝ եւ զերկիր թափուր, եւ թափուր երկին եւ երկիր անց. եւ ծով ոչ եւս է: ² Զի զքաղաքն սուրբ Երուսաղէմ տեսի նոր՝ իջանելով յերկնից յԱստուծոյ, պատրաստեալ իբրեւ զհարսն՝ զարդարեալ առն իւրում: ³ Եւ լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ ասելով. ահաւասիկ բնակու- թիւն Աստուծոյ ընդ մարդկան, եւ բնակեսցէ ընդ նոսա, եւ նոքա ժողովուրդ նորա եղի- ցին, եւ նա՝ Աստուած՝ ընդ նոսա եղլցի. ⁴ եւ սրբեսցէ զամենայն արտաւսր յաչաց նո- ցա, եւ մահ ոչ եւս իցէ, եւ ոչ աղաղակ,

15 գրեալ պահասե | Ե Բ կենդ (Բ տ)անութե |

ԳԼ. ԻԱ.—1 յաղաքն բառեր թափուր, որ ար- դիւնէ է շինելու թեան երկնաց յանարէն նմանայն բառից ընդ միմեանս, որ խոնարհագոյն զթանօթ. է համարս յայս | 2 սր | Ե Էմ. Բ Էմ | Ե Բ սեալ բառանմամբ բառից գրեն՝ տեսին որ, գիւ. տեսի նոր | Ե Բ յայ | 3 Ե լուա. Բ Լա | Ե Բ բնակութիւնս | մարդկա | ընդ նս, «ոյնպէս» ե- մար | նր | Ե Բ ամ | 4 զամ | նյ | մա հովեսցէ, խոնարհ գրուելու, գիւ. մահ ոչ եւս իցէ | եւս երկր. պահասե |

եւ ցաւք ոչ եւս իցեն. առաջինքն գնացին:
 5 Եւ ասաց ինձ որ նստերն ի վերայ աթո-
 ռոյն. ահաւասիկ նոր առնեմ զամենայն: Եւ
 ասէ. գրեա՛, զի այս բանք հաւատարիմ են
 եւ ճշմարիտ: 6 Եւ ասաց. եղէ ես ալին եւ
 ունի, սկիզբն եւ կատարածն. եւ ծարաւելոյն
 տաց յաղբիւրէ ջրոյն կենդանութեան ձրի:
 7 Որ յաղթէն՝ ժառանգեսցէ զայս. եւ եղէց
 նոցա Աստուած, եւ նա եղիցի իմ որդի:
 8 Իսկ թերահաւատիցն եւ վատասրտացն եւ
 պղծոցն եւ պոռնկացն եւ կախարդացն եւ
 կռապաշտիցն եւ ամենայն դեղատուաց եւ
 ստոց՝ բաժին նոցա ի վիճ բորբոքեալ հրով եւ
 ծծմբով, որ է մահ երկրորդ:

9 Եւ եկն մի ոմն յեւթն հրեշտակացն՝
 որք ունէին զեւթն բաժական զլցեալսն եւթն
 յետին հարուածովն, եւ խաւսեցաւ ընդ իս՝

5 Գի. ասաց ինձ Ե Բ ախալ զառաքելութեամբ բա-
 րեցր զբե՛ն՝ ասացին | նստերն ի վերայ | Ե Բ աներե-
 սիւմսի՛ն՝ այս բան | 6 սկիսքն | տաց ես |
 Ե Բ կենդանութիւն | 7 ժառանգեսցէ | եղիցի (Գի.՝
 եղէց) նյ իմ (Ե նոյնպէս իմ). — հմտ. զքանօն.
 յայս որդի | Գի. իմ նախ զբե՛ն՝ ինձ, ապա՝ լուս-
 լի նոյն զբե՛ն՝ մ երեւալ է ի վերայ ն որսիդ |
 8 Թէրէհաւատիցն | պոռնկացն | իմ | բաժինք
 նյ | ծծմբով | 9 Է հիւացն | որ (Գի.՝ որք) |
 Ե ունէին, Բ-էին | զէ | Է յետին հարուածովն |

ասելով. Եկ՛ եւ ցուցից քեզ զկինն՝ զհարսն
 գառինն: 10 Եւ տարաւ զիս ոգւով ի վերայ
 լերին մեծի եւ բարձու, եւ եցոյց ինձ
 զքաղաքն զվերին Երուսաղէմ սուրբ՝ զի իջա-
 նէր յերկնից յԱստուծոյ, 11 ունելով լեառն
 խաղաղութեան զփառս. որոյ լոյսն նման էր
 յասպիս ական լուսաւորի: 12 որ ունէր պա-
 րիսպ մեծ եւ բարձր, ունելով դրունս եր-
 կոտասան, եւ անուանք գրեալ էին, որ են
 անուանք ցեղից որդւոցն Իսրայելի: 13 Յա-
 րեւելից կողմանէ դրունք երեք, եւ ի հիւ-
 սուոյ կողմանէ դրունք երեք, եւ ի հարաւ-
 ոյ կողմանէ դրունք երեք, եւ յարեւմտից
 կողմանէ դրունք երեք: 14 Եւ լայնութիւն քա-
 ղաքին ունէր երկոտասան թիւ, եւ երկոտա-

եւ երբ. պիտի | 10 Ե ի վերայ. Բ ի վերայ |
 վերինն | Ե Բ Էմ (Բ Էմ) սր | Ե յայ. Բ այ |
 11 ունելով պիտի | Ե Բ խաղաղութիւն. — բնութե
 առաւելութեան կայ ի պիտի յայտի՛ն՝ յերկ. օրին.
 Ե Բ, զբե՛ն՝ որ. ի սորեւ զքանօն. | մի այն (Գի.՝
 նման) | 12 երկոյտասան | անուանք (երկ.՝) |
 Ե եին. Բ էին | որդոցն | Ե ինչի. Բ ինչի | 13 ա-
 րեւելից երեք լուսաւոր իրեւալ ի | ի հիւսուոյ |
 Գի. իմսի՛ն՝ կարգի բաւից՝ եւ յարեւմտից կողմանէ
 դրունք ի, եւ հարաւոյ կողմանէն դրունք ի |
 14 Ե Բ լայնութիւն | զառաքելի երկոտասան բե՛ն՝ յա-
 պա՛ իմսի՛ն, իսկ զբե՛ն՝ երկոյտասան |

սան առաքելոցն գառինն: ¹⁵ Որ խաւսէր ընդ իս՝ ունէր չափ ձող սսկի, զի չափեցէ զքաղաքն եւ զգրունս նորա եւ զպարիսպս նորա: ¹⁶ Եւ քաղաքն չորեքանկիւնի կայ, եւ երկայնութիւնն նորա՝ որչափ եւ լայնութիւնն նորա, Եւ չափեաց զքաղաքն երկուտասան ասպարէզ, զերկայնութիւնն նորա, եւ զլայնութիւնն եւ զքարձրութիւնն նորա: ¹⁷ Որ եւ չափեաց զպարիսպ նորա՝ հարիւր քառասուն եւ չորք կանգուն, զչափ մարդոյ՝ որ է հրչտակի: ¹⁸ Եւ յարկք պարսպին՝ յասպիս ականց, եւ բոլոր քաղաքին յսկւոյ սրբոյ՝ ի նմանութիւն սուրբ ասպակւոյ: ¹⁹ Եւ շինուած պարսպի քաղաքին՝ ամենայնն յականց պատուականաց, երկրորդն՝

յէ լի. առաքելոցն՝ նախ գրեալ «անէր՝ առաք է վերջ արդէն, եւ ի «իւղէն յաջորդ արդէն՝ ն. ապա կեց առաքելոյ է լրասանցս նորոք գրով յաւելեալ է՝ ելոց. ինչ Բ «ան է կարգին՝ առաքելոցն. — որիտեւէ է սակայն լի է հարաժս այս Բովանդակ յերկ. եւս օրին. Ե Բ խանգարեալ է. հմմտ. զժանօր. յայս համար | 15 նր (երկոտ.) | 16 Ե կա, Բ-յ | Ե Բ զննգեան Բարսպ՝ յանգեալ է — թիւն՝ «անին համարօրագիր վերջէն՝ — թիւ | նր (շրեւեանդ) | թժան ասպարէզ | եւ զքարձրութիւն նր եւ զլայնութիւն նր | 17 զպարիսպն նր ճ. եւ իս. եւ զի. | հշի | 18 պարսպին | յսկոյ | Ե Բ ի նմանութիւն սր | Ե Բ ասպակոյ | 19 շինուած պարսպի | սրմն (=սակայնն) | պատուականաց | յարաւ լան

չափիւղա, երրորդն՝ կարկէհան, չորրորդն՝ զմրուխտ, ²⁰ հինգերորդն՝ եղունգն, վեցերորդն՝ սարգիովն, եւ թներորդն՝ սսկիակն, ու թերորդն՝ բիւրեղ, իններորդն՝ տպազիովն, տասներորդն՝ գոճազմ, մետասաներորդն՝ յակինթ, երկուտասաներորդն՝ յակաթ, երեքտասաներորդն՝ մարգարիտ. ²¹ դուռն՝ որք էին ի միջէ մարգարտէ: Եւ հրապարակ քաղաքին՝ սսկի սուրբ, իբրեւ զասպակի փայլուն: Եւ մաւտ առ դրամբն ճառագայթագոյն իբրեւ զբիւրեղ: ²² Եւ տաճար ոչ տեսի ի նմա, զի Տէր Աստուած ամենակալ է տաճար նորա՝ եւ գառնն: ²³ Եւ քաղաքին ոչ պիտոյ էր արեգակն եւ ոչ լուսին, զի ծագեցեն, զի ինքն փառքն Աստուծոյ լուսաւորեցեն զնա, եւ ճրագ նորա՝ գառնն: ²⁴ Եւ թագաւորք երկրիս

զԲարսպ երկրորդն՝ ըստ իմաստին՝ լիւրէ ենլ կայ, շր- յէ ր. ի ծանօր. յայս որդի | չափիւղա | կարկէհան | զմրութ | 20 հինգեր" եղունք | վեցերորդն | եւ թներորդն | ու թերորդ բիւրեղն | թերր". տպազիովն, թեր" | ժս. երր". | ժքերր" յակատ | երեքտասաներորդ | 21 քաղակին | սր | որպս (լի. իբրեւ) | ճառագայթագոյն. — որդէս վերջն ճան նախ ընթաց համարին, այնպէս եւ սարին Բնագիրն յերկ. եւս օրինակս Ե Բ Բովանդէն սպականեալ է. — առ այս ր. ի սորբեւ զժանօր. | 22 ի նա (լի. ի նմա) | Ե Բ սր սր | Ե ամէ (Բ Ե) նակալ | նր | 23 Ե Բ սր | նր գառն |

բերեն զփառս իւրեանց ի նա. ²⁵ Եւ գրունք նորա ոչ փակեցին ի տուէ, քանզի գիշեր չիք անդ. ²⁶ Եւ բերցեն զփառս եւ զպատիւ ազանց ի նա: ²⁷ Եւ ոչ մտցէ ի նա ամենայն ապականեալ եւ որ առնէ զպղծութիւն եւ ստութիւն, բայց միայն գրեալքն ի գիրս կեն. դանութեան գառինն:

ԳԼ. ԻԲ.

¹ Եւ եցոյց ինձ գետ ջուր կենդանի՝ լուսաւոր իբրեւ զբիւրեղ, զի ելանէր յաթոռոյն Աստուծոյ եւ գառինն. ² ընդ մէջ հրապարակի նորա եւ գետոյն՝ աստի եւ անտի՝ փայտ կենդանի՝ առնէր պտուղ երկոտասան, ըստ ամսոյ ամսոյ տալով զպտուղ իւր, եւ տերեւ փայտին յառողջութիւն ազանց: ³ Եւ ամենեւին նզովք ոչ եւս իցեն: Եւ աթոռն Աս-

24 իւրանց | 25 նր̄ | ի տուէ | նախ անէր ոչ գոյ, որ յետոյ գծով ընկեալ են, եւ ի վերայ բարեցող նովին գրեալ գրեալ է՝ չիք | 27 Ե ամենայն. Բ ամ | Ե Բ զպղծութիւն եւ (Բ ընէ եւ) (Բ զ)ստութիւն | կենդանութիւն |

ԳԼ. ԻԲ. — 1 կենտանի | Ե զբեւրեղ. Բ զբիւրեղ | Ե Բ ան | 2 նր̄ | կենտանի | բժան | Ե Բ յառողջութիւն | 3 ամենեւին | զնէ բարեցող իցեն յաւելանա, բարեցող գծեւ ընկեալ | Ե Բ ան |

տուծոյ եւ գառինն ի նմա են. եւ ծառայք նորա պաշտեն զնա, ⁴ Եւ տեսցեն զերեսս նորա, եւ զանուն նորա ի վերայ ճակատուց իւրեանց: ⁵ Եւ գիշեր ոչ եւս իցէ, եւ ոչ է նոցա պիտոյ լոյս ճրագի եւ ոչ լոյս արեգական, զի Տէր Աստուած լուսաւորեցէ զնուսա. եւ թագաւորեցեն յաւիտեանս յաւիտենից: ⁶ Եւ ասաց ինձ. այս բանք հաւատարիմ եւ ճշմարիտ են. եւ Տէր Աստուած հոգւոց մարգարէիցն առաքեաց զհրշտակ իւր ցուցանել ծառայից իւրոց որ լինելոցն է վաղվաղակի: ⁷ Ահաւասիկ գամ փութանակի: Երանի որ պահէ զբանս մարգարէութեան գրոցս այսոցիկ:

⁸ Եւ ես Յովհաննէս լսէի եւ տեսանէի զայս. եւ յորժամ լուայ եւ տեսի, անկայ եւ երկիր պագի առաջի ոտից հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս: ⁹ Եւ ասէ ցիս. տէս, գուցէ. ծառայակից քո եմ եւ եղբարց քոց մարգարէիցն, եւ որք պահեցին զբանս գրոցս

Ի նմայ | նր̄ | 4 նր̄, այսպէս եւ վերայ | Ե Բ ի վերա | իւրանց | 5 պիտոյ (է պիտուէ) նր̄ | Ե Բ ան | ան | զնն | թգրեցեն | 6 Ե Բ ան | ան | զհղի | 7 Ե Բ մարգարէութիւն | այսորիկ | 8 Ե տեսանէի, Բ-նէի | Ե լուա. Բ լա | Ե անկա, Բ-յ | հղին | Ե Բ ցուցանէ, Բ-նէ Բ-նէ գրեւ զնն, Բ-նէ. ցուցանէր | 9 զնէ բարեցող եմ յաւելանա ես |

այսոցիկ. Աստուծոյ պագ երկիր: ¹⁰ Եւ ասէ
ցիս. մի կնքեսցես զքանս մարգարէութեան
գրոցս այսոցիկ. քանզի ժամանակն մուտ է:
¹¹ Որ վնասելցն է՝ վնասեսցէ եւս, եւ աղ-
տեղին՝ աղտեղացի, եւ արգարն՝ արգարու-
թիւն արասցէ, եւ սուրբն յաւելցէ:

¹² Եւ զի անաւասիկ զամ փութանակի եւ
վարձք իմ ընդ իս՝ հատուցանել իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրոց: ¹³ Ես ալփն եւ ովն, նախն
եւ կնիք, սկիզբն եւ կատարած: ¹⁴ Երանի որ
պահեն զպատուիրանս նորա, զի եղևցի իշխա-
նութիւնն նոցա ի վերայ փայտին կենաց, եւ

Ե Բ օյ | 10 Ե Բ մարգարէութե | 11 Ե Բ Լու-
թե Լի Բրե Լեիտիւս՝ վնասեսցի | Ե Բ արգարութի |
սքն | 12 Ընդ Բեջ Բաւեցր եւ զի եւ ընդ իս յա-
եւեալ ունի շոյ՝ օրինակ՝ անաւասիկ զամ փութա-
նակի եւ վարձք իմ. աներիբայ՝ անարարութեամբ ընդ-
օրինակողն է Բայ Լուղեալ է յէ հարուածոր այդ, զոր
պարզած համարեցայ յաւելլալ է Բնագրին՝ շարժող որ-
շեալ շարժն. — հմտ. նա եւ է սորբեւ զժանօթ. յայս
համար | 13 Է որդի Բաւեցր նախն եւ կնիք Ե Բ շոյթ
հաւասար ունին՝ նախ եկնիք, որ աներբեւ իստանակ գրու-
թիւն է, յաւաջ եկեալ յանդրուշ-Լեանէ Բրեայ. է որդի
Լուեցաւ ինչ շարժալ ընթերցուածոր ուղղել ըստ վերայերե-
լայ. — այլ սակայն իցէ՞ արդեւս ընթերցուել՝ նախ եւ
զկնիքն. — որ զայսմանէ նաեւ է սորբեւ զժանօթ. յայս
որդի | սկիսքն | 14 զպատուիրանս նոր | Ե իշխա-

ընդ գրուես մոյցն ի քաղաքն: ¹⁵ Եւ ելցեն
արտաքս շունք եւ կախարդք եւ պոռնիկք
եւ սպանողք եւ կռապարիշտք եւ ամենայն
ոյք առնեն ասութիւն: ¹⁶ Եւ ես առաքեցի
զհրեշտակ իմ վկայել ձեզ զայս յեկեղեցիս:
Ես եմ արմատ եւ ծնունդ Դաւթի, աստղն
ըլօսաւոր առաջինն: ¹⁷ Եւ Հոգին եւ հարսնն
ասեն: Եւ որ լէն ասացէ. Եկ: Եւ որ ծա-
րաւին է՝ եկեսցէ, որ կամին՝ առցէ զջուրն
կենդանութեան:

¹⁸ Վկայեմ ես ամենայնի՝ որ լսիցէ զքանս
գրոցս այսոցիկ: Եթէ որ յաւելցէ ի վերայ
սոցա՝ յաւելցէ Աստուած ի վերայ նոցա
զհարուածս զգրեալս ի գիրս յայսմիկ. ¹⁹ եւ
եթէ որ պակասեցուցէ ի բանից մարգարէու-

նութիւն, Բ-թի | նի (Էի. նոցա) | գրուես |
15 եւ երկու, երբ. եւ շար. պատեն | է որդի Բաւե-
ստութիւն է Բրե ստա Բի, Բեջն վանքն Բերեալ
Եղեալ. Էի Բ ունի՝ ստայ Եթի, շար Բարն է ըն-
Լեանուլ կամ՝ ստութիւն, եւ կամ Լեբեւս՝ ստայօ-
գութիւն | 16 առաքեցից զհղի | 17 շնի ասե-
նիք պատեն Բաւ ինչ յերի. օրին. Ե Բ. որ զժանօթ. |
Ե լսեն. Բ լսէ | կենդանութե | 18 յամի եւ որ
լսիցէ | գրոցս յայսմիկ | էթէ | ի վերա սորա
(Էի. սոցա) | Ե Բ օծ | ի վերա (այդեւ եւ Ե)
նից (որ զժանօթ. է Բաւս յայս) զհարուածս | 19 Բէ
(Էի. Եթէ) | գրոցս մարգարէութե (-թե նաեւ Ե) |

Թեան գրոցս այսորիկ՝ պակասեցուցէ Աստուած զբարժին նորա ի փայտէն կենաց եւ ի քաղաքէն սրբոյ՝ գրեւոյ ի գիրս յայսմիկ.

²⁰ Ասէ որ վիպէ զայս գող. այն, ահաւասիկ գամ վաղվաղակի: Ե՛կ, Տէր Յիսուս Քրիստոս:

²¹ Շնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ամենայն սուրբս. ամէն.

այսորիկ պակասէ | Ե Բ ԽԾ | զբարժինն նր | Ե ի քաղաք . . . , յեդին լանդր եղծեալ. Բ ի քաղաքաց | 20 այոյ | Ե Բ ԽՐ յն քն | 21 շնորք | Ե Բ ԽՆ. նմանապէս՝ յի քի | քիկ. ամենայն առի՝ ամենեսեան | պակասեն յեդին բարոյս՝ սուրբս. ամէն.

Ծ Ա Ն Օ Թ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ք

